

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

กุลวดี วรรณภักดี

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มกราคม 2559

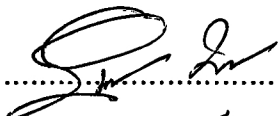
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ กุลวดี วรรณภักดี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

.....กรรมการ
(ดร.วิชัย จงโชติชัชวาลย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร ธารเสนา)

วันที่ ๑๐ เดือนมกราคม พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสวีชัย เหลืองอลงกต ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาจันทบุรี วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา และ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ได้ให้คำแนะนำในการคัดเลือกเรื่องที่จะศึกษาและการตรวจทาน ตลอดจนให้คำแนะนำในการแก้ไข ซึ่งแนะแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดร.วิชัย จงโชติชัชวาลย์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ และนายสมชาย นาสวน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลคลองพลู ในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจความเที่ยงของเครื่องมือ ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

การศึกษานี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากขาดความร่วมมือจากเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู และได้ข้อมูลที่ครบถ้วนเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ทั้งนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านในที่นี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างยิ่ง

กุลวดี วรรณภักดี

57930161: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต/ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู

กุลาดี วรรณภักดี: คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ

จังหวัดจันทบุรี (QUALITY OF LIFE AMONG AGRICULTURALISTS IN KHLONGPLU SUB-DISTRICT, AMPHOE KHAO KHITCHAKUT, CHANTHABURI PROVINCE) อาจารย์

ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: อุษณากร ทาวะรัมย์, ปร.ค. 75 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในด้านต่าง ๆ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีจำนวน 341 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป หากพบว่ามีนัยสำคัญ .05 ทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe หากไม่พบความแตกต่างรายคู่จะทำการทดสอบด้วย LSD (Least significant difference test)

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี จบการศึกษาระดับต่ำกว่าหรือประถมศึกษา มีรายได้ต่อปี ต่ำกว่า 100,000 บาท ใช้เวลาในการศึกษาข้อมูล 2-3 สัปดาห์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดี

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ที่มีเพศ และอายุ ต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

57930161: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT ; M.P.A
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: QUALITY OF LIFE/ AGRICULTURALISTS IN KHLONGPLU
SUB-DISTRICT

KUNWADEE WANNAPAKDEE: QUALITY OF LIFE AMONG
AGRICULTURALISTS IN KHLONGPLU SUB-DISTRICT, AMPHOE KHAO
KHITCHAKUT, CHANTHABURI PROVINCE. ADVISOR: AUSANAKORN TAVAROM,
Ph.D. 75 P. 2016.

The purposes of this study were to examine quality of life among agriculturalists in Khlongplu Sub-district, Amphoe Khao Khitchakut, Chanthaburi Province and to compare their quality of life as classified by gender, age, educational level, and amount of annual income. The instrument used to collect the data was a questionnaire which was divided into two parts. The first part was about the respondent's general information. The other part was about the opinion towards quality of life among agriculturalists in various aspects in Khlongplu Sub-district. The population participating in this study was 341 agriculturalists living in Khlongplu Sub-district. These subjects were recruited based on the calculation of Yamane's formula. To test the hypotheses, the test of t-test was operated to compare the differences of independent variables with two groups. The test of One-way ANOVA was also used to compare the differences of independent variables with three groups onwards. If the differences were found, the test of Scheffe would be operated with a preset of a significant level of 0.05. If no differences were found, the Least Significant Difference test (LSD) would be used.

The results of the study revealed that the majority of respondents were female, aged 41-50, having an education lower than a primary level or at primary level, having an annual income of 100,000 baht. The data were analyzed and it took 2-3 weeks to complete. In general, the results of the study showed that the level of quality of life among agriculturalists in Khlongplu Sub-district was found at a good level.

Based on the results from the comparisons, there were no statistically significant differences in the level of quality of life among the subjects with different gender and age. Finally, statistically significant differences were found in the level of quality of life among

the subjects with different educational level and amount of annual income at a significant level of 0.05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	6
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	42
เกณฑ์การแปลผล	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	44
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี	46
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย	75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	เปรียบเทียบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต..... 18
2-2	จำนวนพื้นที่การปลูกพืช (ไร่) ในแต่ละหมู่บ้าน..... 21
2-3	สถิติการปลูกและมูลค่าผลผลิต ตำบลคลองพลู ปี 2556..... 22
2-4	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลคลองพลู (แยกตามหมู่บ้าน)..... 23
2-5	การเปรียบเทียบตัวแปรอิสระ (ตัวแปรต้น) ที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี) 34
2-6	ตัวแปรอิสระ ที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรตำบลคลองพลู อำเภอ เขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี 36
3-1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน 39
4-1	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 44
4-2	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องความปกติสุขด้าน ร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต..... 46
4-3	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบล คลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น 47
4-4	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกร ชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องกิจกรรมทางสังคม..... 48
4-5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องการพัฒนาตนเองและมีความสมหวัง ในการทำงาน..... 50
4-6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องการเมืองการ 51
4-7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมในแต่ละองค์ประกอบ..... 53
4-8	การเปรียบเทียบเพศกับ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอ เขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี 54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ.....	54
4-10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	55
4-11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	55
4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิต ของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม รายได้ต่อปี	57
4-13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้ ต่อปี.....	57
4-14 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	58

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิต อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสุข มีความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมและสังคมที่ตนอยู่ได้อย่างดี ขณะเดียวกันก็สามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ศักยภาพส่วนบุคคล สร้างสรรค์พัฒนาดตนเองและสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ (UNESCO, 1978)

จังหวัดจันทบุรีเป็นเมืองเกษตรกรรมและประมง มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตร โดยมีภูมิประเทศเอื้ออำนวย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ อากาศชุ่มชื้น สามารถปลูกได้ทั้งพืชสวน ไม้ยืนต้น และพืชไร่ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย มะม่วง ลองกองยางพารา พริกไทย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ฯลฯ โดยมีพื้นที่เกษตร ประมาณ 2,200,675 ไร่ (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2558, หน้า 19-20) คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของพื้นที่ทั้งหมด มีครัวเรือนเกษตรกร 45.40% ของครัวเรือน ทั้งจังหวัด (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2558 หน้า 19-20) มุ่งการพัฒนาอาชีพ และฐานะความเป็นอยู่ของภาคเกษตรกรรมและประมง ด้วยการต่อยอดการพัฒนาศักยภาพ เพิ่มปริมาณและมูลค่าขจัดอุปสรรคและข้อขัดข้องในการดำเนินการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีผลงานวิจัย และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการลดต้นทุน เพิ่มรายได้และผลผลิต และขยายโอกาส มีการขยายตลาดไปยังผู้บริโภคทั้งใน และต่างประเทศทั้งอาเซียน จีน เกาหลี ญี่ปุ่น และยุโรป ผลการดำเนินการในด้านเกษตรกรรมและประมงสร้างรายได้รวม 39,543 ล้านบาท/ปี (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2558, หน้า 19-20) เป็นหลักสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัด ผลผลิตสำคัญประกอบด้วย ผลไม้ จันทบุรี ถือเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญ เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงของประเทศ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ทุเรียน ลำไย มังคุด เงาะ ลองกอง กล้วยไข่ สละ สวนผลไม้ของจันทบุรี มีทุกหมู่บ้านตำบล มีการพัฒนาสายพันธุ์จนมีคุณภาพดี ให้ผลผลิตสูง มีการบริหารจัดการที่ดีทั้งการให้น้ำและกระบวนการเพาะปลูกทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น มีการเสริมความรู้ในการบำรุงรักษาดูแล มีกระบวนการถนอมให้ผลผลิตมีคุณภาพตั้งแต่การเก็บเกี่ยว ขนส่ง และบรรจุภัณฑ์ สร้างรายได้ 24,920 ล้านบาท/ปี (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2558, หน้า 19-20)

ตำบลคลองพลู เป็นตำบลหนึ่งที่ตั้งอยู่ในอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยมีเนื้อที่ทั้งสิ้น 83,750 ไร่ มีพื้นที่ทางการเกษตร จำนวน 43,414 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาทิ ทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย ลองกองยางพารา และพริกไทย ซึ่งหากเกษตรกร

มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ย่อมก่อให้เกิดชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกร โดยเกิดขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจและสภาพแวดล้อม เกษตรกรมีความสุขในการทำกรเกษตร มีรายได้ที่มั่นคง มีพลังในการ ขับเคลื่อนหรือพัฒนาองค์ความรู้ทางการเกษตร เพื่อให้เกิดการพัฒนาและคุณภาพของสินค้าทาง การเกษตรที่ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและต้องการของผู้บริโภค ทั้งภายในและภายนอกประเทศ แต่หากเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี นั้นย่อมหมายถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกร ผลผลิต และ สะท้อนออกมาเป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรที่ขาดความสุข ขาดการคิดริเริ่มที่จะพัฒนา คุณภาพสินค้า ผลผลิตขาดคุณภาพไม่เป็นที่ต้องการขาดตลาด สุดท้ายคือ ความท้อแท้ต่อ การประกอบอาชีพ หรือเลือกที่จะหันไปประกอบอาชีพอื่นแทนการทำกรเกษตรในที่สุด

จากสาเหตุนี้ผู้วิจัยซึ่งเป็นเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช เกี่ยวกับคุณภาพ ชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำผลการศึกษามาเป็น ข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราชให้ดีขึ้น เมื่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรดีขึ้น ความสามารถในการเพิ่มผลผลิตก็จะมากขึ้น และได้คุณภาพดีขึ้น ย่อมส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

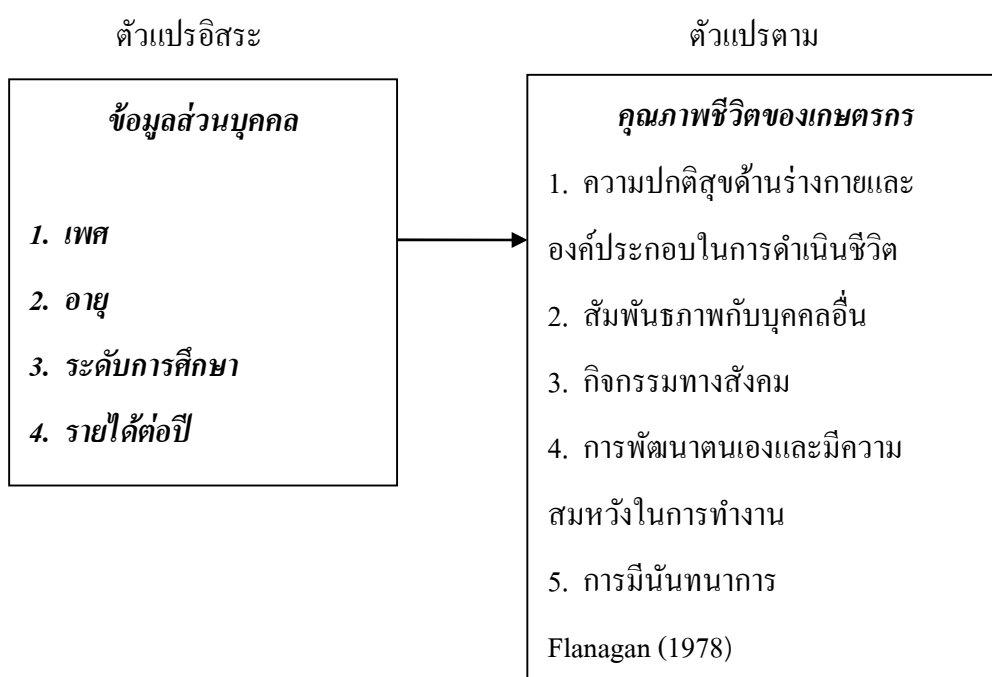
1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปี

สมมติฐานของการวิจัย

1. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน
2. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน
3. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน
4. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย คุณภาพชีวิตของเกษตรกรนี้ ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต และผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดของ Flanagan (1978) คุณภาพชีวิต 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น กิจกรรมทางสังคม การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน และการมีนันทนาการ มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
2. ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
3. นำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี ภายในเขตพื้นที่ตำบลคลองพลู อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี ตามแนวคิดคุณภาพชีวิตของ Flanagan (1978) สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 รายได้ต่อปี

2. ตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของเกษตรกร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต
- 2.2 สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น
- 2.3 กิจกรรมทางสังคม
- 2.4 การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน
- 2.5 การมีนันทนาการ

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 2, 284 ครัวเรือน (สำนักงานทะเบียนอำเภอบางบาล, 2557)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลมีสถานภาพการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ด้านสังคม ด้านครอบครัว และความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลมีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสมบูรณ์

เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพการทำงานด้านเกษตรกรรม เช่น การปลูกไม้ยืนต้น การปลูกผัก การเลี้ยงปลา ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของ หรือ เป็นผู้ที่รับจ้าง ทั้งที่เป็นคนในพื้นที่หรือเป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น

ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต หมายถึง สถานภาพของการมีอาหารที่ดี มีที่อยู่อาศัยสะดวกสบาย มีทรัพย์สินเงินทอง และการมีความปลอดภัย

สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น หมายถึง สถานภาพของการมีคู่รัก มีเวลาว่างให้ครอบครัว การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีเพื่อนสนิท และมีการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน

กิจกรรมทางสังคม หมายถึง สถานภาพของการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง การนับถือศาสนา และเข้าร่วมกิจกรรมของคนในชุมชน เช่น การเข้าร่วม โครงการ อ ส ม กิจกรรมการปลูกป่า

การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน หมายถึง สถานภาพของการมีสติปัญญา มีความสามารถในการตัดสินใจการวางแผนกิจกรรมในชีวิต มีความพึงพอใจในการทำอาชีพเกษตรกร มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการออกแบบงานที่ท่านทำอยู่เสมอ

การมีนันทนาการ หมายถึง สถานภาพของการมีความสุขสนุกสนาน กาได้รับสิ่งบันเทิง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์หรือดูกีฬา และมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจโดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นกีฬา การล่าสัตว์ การเล่นเรือ การเดินป่า และการท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิต และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
  - 1.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต
  - 1.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต
  - 1.3 แนวคิดและทฤษฎีคุณภาพชีวิต
  - 1.4 เปรียบเทียบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ความหมายของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต (Quality of life) คุณภาพชีวิตเป็นลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลในความเป็นอยู่ครอบคลุมลักษณะที่เป็นความต้องการทางวัตถุ และทางจิตใจของบุคคล สามารถดำรงชีวิตได้ในระดับที่เหมาะสม ให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน และไม่เบียดเบียนธรรมชาติ อีกทั้งยังรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคม ตลอดจนมีความเป็นไปได้ที่บรรลุถึงความปรารถนาในชีวิต ดังนั้นคุณภาพชีวิต จึงเป็นองค์ประกอบหรือมิติหนึ่งที่สำคัญของชีวิต โดยมีผู้ให้นิยามและคำจำกัดความของคุณภาพไว้หลายท่าน ซึ่งคุณภาพชีวิตส่วนใหญ่จะมีความหมายคล้ายคลึงกัน พอจะรวบรวมได้ ดังต่อไปนี้

Liu (1975 อ้างถึงใน สุภรทิพย์ นิลารักษ์, 2557, หน้า 6) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตว่า “คุณภาพชีวิต” เป็นชื่อใหม่ของความคิดเดิม (Old nation) ซึ่งถ้าเรียกเป็นชื่อทางด้านจิตวิสัย (Subjective) ก็จะใช้คำว่า อยู่ดี กินดีมีความสุข (Well-being) คือ การอยู่ดีของคนและสิ่งแวดล้อมตาม

สภาพทั่ว ๆ ไป ส่วนในด้านบุคคล คุณภาพชีวิตจะแสดงออกในรูปของความต้องการ (Wants) เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสุขหรือความพอใจ

Dean (1985 อ้างถึงใน เสกสรร ทิพย์แก้ว, 2554, หน้า 21) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self esteem) สุขภาพที่ดี (Health) ความสุข (Happiness) การปรับตัว (Adjustment) ชีวิตที่มีคุณค่า (Value of life) ชีวิตที่มีความหมาย (Meaning of life) และความสามารถในการทำหน้าที่ (Functional status)

Ferrell (1995, pp. 16-18) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ภาวะความสบายที่ไม่คงที่ของบุคคลจากประสบการณ์ในชีวิต 4 ด้าน คือ ความผาสุกด้านร่างกายและอาการทางกาย (Physical well-being and symptome) ความผาสุกด้านจิตใจ (Psychological well-being) ความผาสุกด้านสังคม (Social well-being) และความผาสุกด้านจิตวิญญาณ (Spiritual well-being)

มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดคุณภาพชีวิต

Campbell (1996, p. 117 อ้างถึงใน กาญจนา ปินตาคำ, 2551) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตหมายถึง มิติที่มีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความสุขและความพึงพอใจในชีวิตของแต่ละคน โดยเปรียบเทียบระหว่างสถานการณ์ที่เป็นอยู่ กับสถานการณ์ที่อยากให้เป็น

ศิริวรรณ บำรุงศิริ (2548, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตหมายถึง ความเป็นอยู่ของบุคคลที่ดีทั้งทางด้าน ร่างกายและจิตใจ ซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีในที่นี้หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิตและทรัพย์สิน ความพึงพอใจในความเป็นตัวเองของบุคคล ซึ่งทางด้านร่างกาย ได้แก่การมีรายได้ที่ เพียงพอกับค่าครองชีพ การได้พักอาศัย และได้ทำงานอยู่ในสถานที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อมสะอาดถูกสุขลักษณะ ส่วนด้านจิตใจ ได้แก่ การมีความสุข กับชีวิตในปัจจุบันของตนเอง พึงพอใจในหน้าที่การงาน พึงพอใจในสถานภาพของตนเอง มีความ สบายใจในการทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

ณัฐมา แยมเกตุ (2548, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตหมายถึง เป็นเรื่องของกรรับรู้ การมีชีวิตที่ดีมีความสุขทั้งในด้านร่างกาย การมีอาหาร มีที่อยู่อาศัย ด้านจิตใจรวมถึงสภาพเศรษฐกิจ การมีรายได้ที่เพียงพอในการเลี้ยงชีพ ด้านสังคม ตลอดจนการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัชฎาภรณ์ นวมนาคะ (2550, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต คือ สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม ความคิดจิตใจได้รับการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานทั้งด้านร่างกายอารมณ์สังคม และจิตใจ ในช่วงเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ยังคุณภาพชีวิตยังรวมถึงการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยไม่เบียดเบียนกัน

สุรัชย์ ปัดทองคำ (2550, หน้า 18-19) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และด้านอื่น ๆ เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น เป็นการดำรงชีวิตในระดับที่เหมาะสมของมนุษย์ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานในสังคม โดยสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างพึงพอใจ และมีความสุข

รองรัตน์ ชนะจน (2551, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ถึงความพอใจของแต่ละบุคคล โดยมีองค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

อรรถพงษ์ อินทพงษ์ (2551, หน้า 10-11) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ มีความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง สามารถประกอบกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข ยังสามารถให้การช่วยเหลือบุคคลอื่นได้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนของตนเองได้

จันท์พา วิเศษโฆหาร (2552, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต คือ สภาวะการมีของบุคคลที่มีชีวิตที่มีความสุข ทั้งทางกาย ทางอารมณ์ทางสังคม ทางจิตวิญญาณ โดยมีสภาพการณ์คือ อยู่ดีหรือมีความเป็นอยู่ที่ดีซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความสุขที่เกิดขึ้นได้จากการขวนขวายเพื่อให้ได้มาโดยตัวบุคคลส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งระบบสังคมจำเป็นต้องเอื้ออำนวยให้เกิดการดำรงชีวิตและสุขภาพที่ดีของคนในสังคมนั้น ๆ

กุสุมา โกศล (2555, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพการดำรงชีวิตของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านต่าง ๆ อาทิ ชีวิตครอบครัว หน้าที่การงาน สุขภาพอนามัย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชีวิตในชุมชน ความเป็นอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นต้น

จากนิยามความหมายคุณภาพชีวิตที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลมีสถานภาพการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ด้านสังคม ด้านครอบครัว และความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลมีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสมบูรณ์

องค์ประกอบคุณภาพชีวิต

การที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัยเป็นองค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบจะมีความสำคัญมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับทัศนะของแต่ละบุคคลหรือแต่ละสังคมซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังนี้

UNESCO (1978 อ้างถึงใน ภาณุวัฒน์ มีคุณ, 2557) ได้ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตจะดีหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

1. มาตรฐานการครองชีพ (Standard of living) พิจารณาได้จากรายได้ต่อบุคคล สุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย การสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น
2. การเปลี่ยนแปลงของประชากร (Population dynamics) ในเรื่องโครงสร้างทางอายุ และเพศ อัตราการเติบโตของประชากร อัตราการเกิด อัตราการตาย การย้ายถิ่น เป็นต้น
3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Social-culture factors) พิจารณาจากระบบสังคม ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม และชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น
4. กระบวนการพัฒนา (Process of development) พิจารณาจากลำดับความสำคัญของการพัฒนาประสิทธิภาพ และความสามารถของบุคคล การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การค้า
5. ทรัพยากร (Resources) ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ธรรมชาติ อาหาร เงินทุน ตลอดจน เทคโนโลยีต่างๆ

Bruckhardt (1982, pp. 56-59 อ้างถึงใน อรรถพงษ์ อินทพงษ์, 2551, หน้า 12) กล่าวว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตควรวัดได้ 5 ด้าน คือ ความรู้สึกสนุกสนานในการดำรงชีวิต (Zest of life) คือ การมีความสุขความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมของชีวิตประจำวันความตั้งใจและความอดทนในการดำเนินชีวิต (Resolution and fortitude) คือ การคิดว่าชีวิตมีความหมายและการยอมรับอย่างเด็ดเดี่ยวในที่มีชีวิตเป็นอยู่

สมดุระหว่างความปรารถนา และการได้รับความสำเร็จตามเป้าหมาย (Congruence between desired and Achieved goals) คือ ประสบความสำเร็จในเป้าหมายสำคัญที่ตั้งใจว่าจะทำ อัตโนทัศน์ (Self concept) คือ การยึดถือความนึกคิดทางด้านบวกของตนเอง อารมณ์ที่เป็นสุข (Mood tone) คือ การมีความสุขอารมณ์เบิกบานหรือมองโลกในแง่ดี

Werther and Davis (1982 อ้างถึงใน สุภรทิพย์ นิลารักษ์, 2557) กล่าวถึงองค์ประกอบ คุณภาพชีวิตดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ สถานภาพ สมรส ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และสถานที่ทำงาน เหล่านี้มีผลต่อความพึงพอใจในงาน หรือคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคคล ปัจจัยด้านบุคคลที่เป็นองค์ประกอบด้านพฤติกรรม เช่น การรับรู้ ค่านิยม ทัศนคติ ความพร้อมของร่างกาย และจิตใจ
2. ปัจจัยด้านบริหาร เป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดความแตกต่างขององค์การต่าง ๆ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ การบริหารจัดการ หน่วยงาน ลักษณะงาน กิจกรรมการทำงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับ และบรรยากาศในองค์การ การบริหารจัดการ

ในองค์กรอย่างหนึ่งโดยแต่ละองค์กรจะมีการบริหารจัดการและพฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารที่แตกต่างกัน ซึ่งคนสามารถรับรู้ได้ขณะปฏิบัติงาน

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นสภาพสิ่งแวดล้อมในองค์กรที่ครอบคลุมไปถึงสถานที่ คน ระบบ และวัฒนธรรมในองค์กร และสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร ได้แก่ นโยบายของรัฐ สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน และเป็น สภาพแวดล้อมที่ทำให้คนอยากทำงาน สภาพแวดล้อมจึงนับเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของ คุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพแวดล้อมในองค์กรจะครอบคลุมถึง

3.1 สถานที่ ได้แก่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ แสงสว่าง อุณหภูมิ

3.2 คน ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน

3.3 ระบบ ได้แก่ ระบบการทำงานเป็นทีม ระบบการทำงานเป็นขั้นตอนสวัสดิการ ระบบการตัดสินใจ และระบบการให้ความดีความชอบ

3.4 วัฒนธรรมองค์กร ได้แก่ ระเบียบวินัย จริยธรรมในการทำงาน และความซื่อสัตย์ สภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมก็จะเอื้อต่อการทำงานของคนในองค์กร สามารถจูงใจให้คนทำงาน ให้ ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ส่งผลต่อองค์กรให้ผลิตผลงานที่มีคุณภาพ

WHOQOL Group (1994 อ้างถึงใน จารุวรรณ สังข์เอียด, 2557) กล่าวถึงองค์ประกอบ ของคุณภาพชีวิต โดยใช้เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL-100) ในการประเมิน สามารถจัดกลุ่ม ได้เป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผล ต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงผละกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องการนอนหลับ และพักผ่อนรวมทั้ง การรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การ รับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึก ภาควิชาใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การ ตัดสินใจความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน และการรับรู้ถึงความสามารถในการ จัดการกับความเศร้า หรือกังวล เป็นต้น

3. ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล (Level of independence domain) คือ การรับรู้ถึง ความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึง

ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของคุณ การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social-relationship domain) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของคุณกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม รวมถึงการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

5. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment domain) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ มีความปลอดภัย และมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคม มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

6. ด้านความเชื่อส่วนบุคคล (Spirituality religion/ Person beliefs domain) คือ รวมไปถึงการรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของคุณที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้เรื่องความเชื่อด้านจิตวิญญาณศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

เฉลิมวรรณ เดชะชาติ (2548, หน้า 15) กล่าวว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตประกอบด้วยมาตรฐานความเป็นอยู่ทางร่างกายหมายถึง โภชนาการ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย จิต/ อารมณ์ หมายถึง สันตินาการ ความพึงพอใจในงานและความมั่นคง องค์ประกอบในเรื่องชีวิต 3 แบบ คือ ชีวิตส่วนตัว เป็นชีวิตที่มีสุขภาพดี มีการพักผ่อน มีนันทนาการ ชีวิตครอบครัว คือมีสัมพันธภาพในครอบครัว และชีวิตการทำงาน คือ การทำงานที่ไม่มีความเครียด

สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2551 อ้างถึงใน ปริณัฐ สุทธิทรัพย์ 2553, หน้า 8-9) องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของคุณ การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของคุณ การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษา ทางทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การ ตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตนการรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความ เสรี หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึง ความเชื่อด้านว่าวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิตมีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของ ตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

ชมพูนุช หิริ โกลกุล (2550, หน้า 21) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะทำให้อุณหภูมิชีวิตของบุคคลและสังคมอยู่ในระดับดี หรือไม่ดี มีอยู่มากมายหลายปัจจัย เป็นต้นว่า ในระดับบุคคล หรือระดับจุลภาคนั้นประกอบด้วย องค์ประกอบด้านร่างกาย สติปัญญาด้านจิตใจ อารมณ์ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ส่วนในระดับสังคมหรือระดับมหัพภภาคนั้น จะประกอบด้วยองค์ประกอบ ใหญ่ ๆ หลายองค์ประกอบ ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวาง และมีความสลับซับซ้อนขององค์ประกอบย่อยที่มีปฏิสัมพันธ์กันอยู่ภายในองค์ประกอบ ใหญ่ ซึ่งองค์ประกอบ ทุกด้านล้วนมีความสำคัญ และเป็นตัวกำหนดคุณภาพชีวิตทั้งในระดับสังคม ระดับบุคคลครอบคลุม องค์ประกอบที่สำคัญของชีวิต ได้แก่ องค์ประกอบด้านมาตรฐานการดำรงชีพ ด้านภาวะและการเปลี่ยนแปลงประชากร ด้านระบบสังคมวัฒนธรรม ด้านกระบวนการพัฒนา ด้านทรัพยากร และด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบทุกด้านจะส่งผลกระทบต่อถึงกันและกัน หาก องค์ประกอบใด องค์ประกอบหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือเลวลงก็ตาม จะส่งผลกระทบต่อถึงองค์ประกอบ อื่น ๆ ทันที และในขณะเดียวกันก็จะส่งผลกระทบต่อถึงคุณภาพชีวิตของประชากรด้วย

สุรชัย ปัดทองคำ (2550, หน้า 25) กล่าวว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่ดีต้องประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือ

1. ความสมบูรณ์ด้านร่างกายและสติปัญญา
2. ความสมบูรณ์ด้านจิตใจและอารมณ์
3. ความสมบูรณ์ด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
4. ความสมบูรณ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ประการล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

สาวิตรี เมืองมุงกุล (2551, หน้า 21) กล่าวว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยที่องค์ประกอบทางด้านร่างกายหรือเรียกว่าปัจจัยสี่ เป็นสิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน ซึ่งบุคคลต้องการได้รับการตอบสนองในเบื้องต้น เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการในด้านต่อไปคือด้านจิตใจ มีการพัฒนาความคิด จิตใจที่คุณธรรม ยึดมั่นในคำสอนทางศาสนา พัฒนาชีวิตไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตมีอยู่หลายองค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบเป็นปัจจัยของความสมบูรณ์ในการดำรงชีวิต สามารถแบ่งได้ 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านด้านบุคคล เช่น ประสิทธิภาพในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่งาน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มีความปลอดภัยในการทำงานและมีมั่นคงในชีวิต ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนร่วมงานและงานที่ทำ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม องค์ประกอบคุณภาพชีวิตเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีมั่นคงในสังคม

แนวคิดและทฤษฎีคุณภาพชีวิต

Flanagan (1978, pp. 138-147 อ้างถึงใน สุภรทิพย์ นิลารักษ์, 2557, หน้า 15) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนอเมริกัน กล่าวว่า มิติหนึ่งของคุณภาพชีวิต ก็คือ ความพึงพอใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นความต้องการความพึงพอใจในชีวิต แนวคิดการศึกษาคุณภาพชีวิตของ Flanagan ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความปกติสุขด้านร่างกาย และองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต

1.1 องค์ประกอบในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยการมีอาหารที่ดี มีที่อยู่อาศัยสะอาดสบาย มีการคาดหวังสิ่งเหล่านี้ในอนาคต มีทรัพย์สินเงินทอง และการประกันความปลอดภัยซึ่งเป็้องค์ประกอบที่สำคัญ

1.2 สุขภาพและความปลอดภัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย การมีความสุข ความปลอดภัยจากความเจ็บปวดด้านร่างกายและจิตใจ หลีกเลียงจากการประสบอุบัติเหตุรวมทั้งอันตรายอื่น ๆ หลีกเลียงจากปัญหาเกี่ยวกับการติดสุรา ยาเสพติด หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความตาย และผู้ป่วยสูงอายุ การรักษาและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญ

2. สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

2.1 สัมพันธภาพกับคู่สมรสหรือคู่รัก ได้แก่ การแต่งงานหรือการมีคู่รัก สัมพันธภาพนี้รวมถึงการมีความรัก มิตรภาพ และความเป็นเพื่อนให้แก่กันและกัน มีความพึงพอใจในเพศสัมพันธ์ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการติดต่อสื่อสารที่ดี รู้คุณค่าของฝ่ายตรงข้าม ขอมสละหรืออุทิศเพื่อคนที่ตนรัก

2.2 การมีและได้เลี้ยงดูบุตรหลาน ได้แก่ การที่ตนได้กลายเป็นบิดามารดา มีบุตรหลาน ความสัมพันธ์นี้รวมไปถึงการได้เฝ้าดูการเจริญเติบโตของลูกหลาน การใช้เวลาในการอยู่และมีความสุขกับบุตรหลาน และการเป็นแบบอย่างการแนะนำช่วยเหลือและเรียนรู้จากบุตรหลานไปพร้อมกันด้วย

2.3 สัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัว ได้แก่ การมีบิดามารดา รวมทั้งเป็นสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว มีการติดต่อสื่อสาร การได้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกัน มีการเยี่ยมเยียน สนุกสนานร่วมกัน มีความเข้าใจและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.4 สัมพันธภาพกับเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิท มีการทำกิจกรรมร่วมกันสนใจในสิ่งเดียวกัน ให้การยอมรับ ไว้วางใจ สนับสนุน แนะนำ มีการให้และรับความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีการเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน

3. กิจกรรมทางสังคม

3.1 กิจกรรมในการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ ในสังคมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในรูปแบบที่กระทำการเป็นส่วนตัวหรือเป็นสมาชิกขององค์กร กลุ่มอาสาสมัคร และการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3.2 กิจกรรมในท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การมีอิสระทางการเมือง สังคม และการนับถือศาสนา

4. การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน

4.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา ได้แก่ การเรียนรู้ การเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาการได้รับความรู้ มีความสามารถทางสมอง สามารถแก้ไขปัญหา และมีความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ของชีวิตมากขึ้น

4.2 ความเข้าใจส่วนบุคคลและการวางแผนของตนเอง ได้แก่ การพัฒนาและการสร้างหลักการเบื้องต้นของชีวิต รวมถึงการมีวุฒิภาวะสูงขึ้น การยอมรับในทรัพย์สินและข้อจำกัดของตน การเจริญเติบโตและการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจและวางแผนกิจกรรมในชีวิต และบทบาทของตนเอง

4.3 การประกอบอาชีพการทำงาน ได้แก่ มีความสนใจ ทำทนาย และรู้สึกมีคุณค่าในการทำงาน มีความพึงพอใจในการทำงานได้ดี สามารถใช้ความสามารถที่มีอยู่ เรียนรู้ จดจำและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้

4.4 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ มีพรสวรรค์ในเรื่องดนตรี ศิลปะ การเขียน งานฝีมือ การละคร การถ่ายภาพการเป็นนักปฏิบัติการหรือนักวิทยาศาสตร์ หรือการทำกิจกรรมประจำวัน

5. การมีนันทนาการ

5.1 การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม ได้แก่ การมีความสุขสนุกสนานทั้งที่บ้านหรือที่อื่น ๆ ก็ตาม ได้ร่วมงานปาร์ตี้หรืองานสังสรรค์อื่น ๆ ได้พบปะกับบุคคลใหม่ ๆ ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมในองค์การของสังคม

5.2 การได้รับสิ่งบันเทิง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์หรือดูกีฬา การหาสิ่งพักผ่อนหย่อนใจโดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นกีฬา การล่าสัตว์ การเล่นเรือ การเดินป่า และการท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นต้น

จากแนวคิดของ Flanagan (1978, pp. 138-147 อ้างถึงใน สุภรทิพย์ นิลารักษ์, 2557, หน้า 15) สรุปได้ว่าคุณภาพชีวิตเกิดจากความสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นมีความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความปกติสุขด้านร่างกาย ด้านสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น ด้านกิจกรรมทางสังคม ด้านการพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน และด้านการมีนันทนาการ

Zhan (1992, pp. 795-800 อ้างถึงใน กาญจนา ปินตาคำ, 2551) ได้สรุปองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตไว้ 4 ด้านดังนี้

1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้จากอิทธิพลของปัจจัยภายนอกได้แก่ภูมิหลังของแต่ละบุคคล ลักษณะเฉพาะสิ่งแวดล้อมและภาวะสุขภาพ

2. ด้านอัตมโนทัศน์เป็นความเชื่อและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านภาพลักษณ์บุคลิก หน้าตาและความมีคุณค่าในตนเอง

3. ด้านสุขภาพและศักยภาพของร่างกายเป็นการดูแลสุขภาพและการทำงานของร่างกายในเรื่องกิจวัตรประจำวัน การดูแลสุขภาพตนเองการออกกำลังกาย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง 10 บุคคลกับสิ่งแวดล้อมสุขภาพจะสะท้อนให้เห็นคุณภาพชีวิตได้ทั้งเชิงวัตถุวิสัยและจิตพิสัย ซึ่งมีได้ประเมิณทางคลินิกเท่านั้น ยังประเมินการรับรู้สุขภาพของบุคคล สิ่งที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ ความสัมพันธ์กับครอบครัว สังคมและภาวะทางด้านร่างกาย

4. ด้านเศรษฐกิจและสังคม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้ถูกกำหนดออกมาให้เป็นมาตรฐานทางสังคม 3 ประการคือ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณภาพของชีวิตเชิงวัตถุวิสัย

จากแนวคิดของ Zhan (1992 อ้างถึงใน กาญจนา ปินตาคำ, 2551) สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์นั้นต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านสุขภาพและศักยภาพของร่างกาย และด้านเศรษฐกิจและสังคม

Power and Bullinger (2002, pp. 11-12 อ้างถึงใน ภาณุวัฒน์ มีคุณ, 2557) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อมของตัวบุคคลและสังคมที่ส่งผลทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ ผลผลิตที่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการและความพึงพอใจของบุคคลในการทำงาน โดยได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้ทางสภาพจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกและทางลบที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความคิด การตัดสินใจและความสามารถในการเรียนรู้ของตน เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือและได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต การรับรู้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การรับรู้ว่าตนมีชีวิตอยู่อย่างอิสระมีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต เป็นต้น

จากแนวคิดของ Power and Bullinger (2002, pp. 11-12 อ้างถึงใน ภาณุวัฒน์ มีคุณ, 2557) สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตที่มั่นคงสามารถทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จต้องอาศัยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎี ERG (Alderfer's existence relatedness growth theory)

ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Alderfer (1969 อ้างถึงใน จารุวรรณ สังข์เอียด, 2557, หน้า 20-21) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แต่ไม่คำนึงถึงขั้นความต้องการว่า ความต้องการใดเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง และความต้องการหลาย ๆ อย่างอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ ความต้องการตามทฤษฎี ERG จะมีน้อยกว่าความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow โดยแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอด (Existence needs: E) เป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกายเพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น เป็นความต้องการในระดับต่ำสุดและมีลักษณะเป็นรูปธรรมสูงสุด ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกายบวกด้วยความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามทฤษฎีของ Maslow ผู้บริหารสามารถตอบสนองความต้องการในด้านนี้ได้ด้วยการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีสวัสดิการที่ดี มีเงินโบนัส รวมถึงทำให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกมั่นคงปลอดภัยจากการทำงานได้รับความยุติธรรม มีการทำสัญญาว่าจ้างการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness needs: R) เป็นความต้องการที่จะให้และได้รับไม่ตรีจิตจากบุคคลที่แวดล้อม เป็นความต้องการที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลงประกอบด้วยความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) ตามทฤษฎีของ Maslow ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลภายนอกด้วย เช่น การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม

3. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Growth needs: G) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของบุคคลซึ่งมีความเป็นรูปธรรมต่ำสุดประกอบด้วยความต้องการการยกย่องบวกด้วยความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตตามทฤษฎีของ Maslow ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งหรือมอบหมายให้รับผิดชอบต่องานกว้างขึ้น โดยมีหน้าที่การงานสูงขึ้น อันเป็นโอกาสที่พนักงานจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ

จากแนวคิดทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Alderfer (1969 อ้างถึงใน จารุวรรณ สังข์เอียด, 2557, หน้า 20-21) สรุปได้ว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่สามารถทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในชีวิตขึ้นอยู่กับความต้องการ 3 ประการ ได้แก่ ความต้องการเพื่อความอยู่รอด ความต้องการมีสัมพันธภาพ และความต้องการมีสัมพันธภาพ

เปรียบเทียบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของ Flanagan (1978) Zhan (1992) Power and Bullinger (2002) และ Alderfer (1969) ผู้วิจัยได้ทำการสรุปเพื่อเปรียบเทียบแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการแต่ละคน ได้ดังนี้

ตารางที่ 2-1 เปรียบเทียบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

Flanagan (1978)	Zhan (1992)	Power and Bullinger (2002)	Alderfer (1969)
คุณภาพชีวิต 5 องค์ประกอบ	คุณภาพชีวิต 4 ด้าน	คุณภาพชีวิต 4 ด้าน	ทฤษฎีการจูงใจ ERG
1. ความปกติสุขด้านร่างกาย และองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต	1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต	1. ด้านร่างกาย	1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอด
2. สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น	2. ด้านอัตมโนทัศน์	2. ด้านจิตใจ	2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ
3. กิจกรรมทางสังคม	3. ด้านสุขภาพและศักยภาพของร่างกาย	3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3. ความต้องการมีสัมพันธภาพ
4. การพัฒนาตนเอง และมีความสมหวังในการทำงาน	4. ด้านเศรษฐกิจและสังคม	4. ด้านสิ่งแวดล้อม	
5. การมีนันทนาการ			

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ตามแนวคิดและทฤษฎีคุณภาพชีวิต 5 องค์ประกอบของ Flanagan (1978) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ความปกติสุขด้านร่างกาย และองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต หมายถึง การมีอาหารที่ดี มีที่อยู่อาศัยสะอาด สบาย มีการคาดหวังสิ่งเหล่านี้ในอนาคต มีทรัพย์สินเงินทอง และการประกันความปลอดภัย เช่น

1.1 พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านมีกว้างขวางเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนสมาชิก

1.2 รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ทุกมื้อ

1.3 มีความปลอดภัยในการทำงาน

1.4 มีฐานะทางการเงินที่ดี

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตในด้านความปกติสุขด้านร่างกาย และองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต คือสถานภาพของการมีอาหารที่ดี มีที่อยู่อาศัยสะดวกสบาย มีทรัพย์สินเงินทอง และการมีความปลอดภัย

2. สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น หมายถึง การมีความรัก มิตรภาพ และความเป็นเพื่อนให้แกกันและกัน มีการติดต่อสื่อสาร การได้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกัน มีการเยี่ยมเยือน สนุกสนานร่วมกัน มีความเข้าใจและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งในครอบครัวและบุคคลอื่น เช่น

2.1 การมีสัมพันธภาพกับคู่สมรสหรือคู่รัก

2.2 การมีเวลาว่าง

2.3 มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.4 มีการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตในด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น คือ สถานภาพของการมีคู่รัก มีเวลาว่างให้ครอบครัว การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีเพื่อนสนิท และมีการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน

3. กิจกรรมทางสังคม หมายถึง กิจกรรมในการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นทั้งกิจกรรมในท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ เช่น

3.1 มีการช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมทั้งเด็กและผู้ใหญ่อยู่เสมอ

3.2 การนับถือศาสนา

3.3 การไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง

3.4 การเข้าร่วมกิจกรรมของคนในชุมชน

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตในด้านกิจกรรมทางสังคม คือ สถานภาพของการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ ในสังคมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง การนับถือศาสนา และเข้าร่วมกิจกรรมของคนในชุมชน เช่น การเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรม

4. การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน หมายถึง การพัฒนาด้านสติปัญญา มีความสามารถทางสมอง สามารถแก้ไขปัญหาและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้ เช่น

4.1 การมีสติปัญญา และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

4.2 มีความสามารถในการตัดสินใจการวางแผนกิจกรรมในชีวิต

4.3 มีการเรียนรู้ จดจำและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

4.4 มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการออกแบบงาน

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตในด้านการพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน คือ หมายถึง สถานภาพของการมีสติปัญญา มีความสามารถในการตัดสินใจการวางแผนกิจกรรมในชีวิต มีความพึงพอใจในการทำอาชีพเกษตรกร มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการออกแบบงานที่ท่านทำอยู่เสมอ

5. การมีนันทนาการ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม เช่น

5.1 รู้สึกมีความสุขสนุกสนานทั้งที่บ้านหรือที่อื่น

5.2 มีการเข้าร่วมงานปาร์ตี้หรืองานสังคมอื่น ๆ

5.3 การได้รับสิ่งบันเทิง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์หรือคูกีฬา

5.4 มีเวลาพักผ่อนหย่อนใจโดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตในด้านการมีนันทนาการ คือ สถานภาพของการมีความสุขสนุกสนาน กาได้รับสิ่งบันเทิง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์หรือคูกีฬา และมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจโดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นกีฬา การล่าสัตว์ การเล่นเรือ การเดินป่า และการท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ

ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดทฤษฎีของ Flanagan (1978) มาใช้ในการกำหนดแบบสอบถามการวิจัยในการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้เนื้อหาของการศึกษาวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี และการสรุปผลการศึกษามีความถูกต้องตามหลักทฤษฎีและมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้จริง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ความเป็นมา

ตำบลคลองพลู ได้แยกพื้นที่ออกจากตำบลตะเคียนทอง อยู่ในการปกครองของอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ประชาชนดั้งเดิมเป็นชาว “ชอง” มีประชากรทั้งหมด 6,241 ราย สภาพพื้นที่ของชาวตำบลคลองพลู ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ที่ดอน ที่ราบเชิงเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ อากาศชุ่มชื้น เหมาะกับการประกอบอาชีพทำการเกษตร สามารถปลูกได้ทั้งพืชสวน ไม้ยืนต้น และพืชไร่ อาทิ พุรีเยน เงาะ มังคุด ลำไย ลองกองยางพารา มันสำปะหลัง และพริกไทย แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ในพื้นที่ 83,750 ไร่ ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านคลองเกียนลอย หมู่ที่ 2

บ้านน้ำขุ่น หมู่ที่ 3 บ้านน้ำขุ่น หมู่ที่ 4 บ้านคลองพลู หมู่ที่ 5 บ้านคลองพลู หมู่ที่ 6 บ้านทุ่งกะบับ หมู่ที่ 7 บ้านชำตาเรือ หมู่ที่ 8 บ้านหลังเนิน หมู่ที่ 9 บ้านคลองตาอิน และหมู่ที่ 10 บ้านวังยายมุก ตำบลคลองพลู ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอเขาคิชฌกูฏประมาณ 18 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลจันทเขลม อำเภอเขาคิชฌกูฏ ตำบลขุนซ่อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลตะเคียนทอง อำเภอเขาคิชฌกูฏ ตำบลเขาแก้ว อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลตะเคียนทอง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลแก่งหางแมว อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ข้อมูลด้านชีวภาพ

พื้นที่ตำบลคลองพลู มีทั้งหมด 83,750 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร 43,414 ไร่

ตารางที่ 2-2 จำนวนพื้นที่การปลูกพืช (ไร่) ในแต่ละหมู่

หมู่	ครัว เกษตรกร	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การปลูกพืช (ไร่)									
			ทุ เรียน	เงาะ	มังคุด	ลอง กอง	ลำไย	ข้าว	ยาง พารา	ปาล์ม น้ำมัน	มันสำ ปะหลัง	อื่น ๆ
1	133	4,320	671	390	369	410	18	-	659	-	-	224
2	148	4,812	404	477	532	380	7	-	936	55	85	91
3	98	12,056	333	391	544	371	8	35	8,228	-	142	89
4	96	4,384	316	406	520	412	12	332	455	45	16	169
5	97	4,735	290	320	504	362	7	12	325	-	38	124
6	86	19,115	401	344	516	378	9	14	547	-	232	140
7	129	12,824	331	116	315	132	12	-	8,801	-	46	137
8	92	1,856	217	111	272	112	2	26	304	-	18	54
9	64	10,010	185	105	213	104	8	-	1,862	2003	69	88
10	86	9,638	492	490	452	365	23	-	2,235	-	268	154
รวม	1,029	83,750	3,640	3,150	4,260	3,026	106	419	24,352	2,103	914	1,263

ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตรตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี 2557-2559

การผลิตสัตว์ ไม่มี

การผลิตประมง มีการเลี้ยงปลาทับทิมในกระชัง 4 ราย เลี้ยงในอ่างเก็บน้ำศาลทราย และเลี้ยงตามสระในสวนเพื่อไว้บริโภคครัวเรือน เช่น ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลาช่อน ปลาสร้อย ปลาทับทิม เป็นต้น

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ครัวเรือนเกษตรแต่ละครัวเรือน มีเนื้อที่ถือครองโดยเฉลี่ย 20.62 ไร่ มีการใช้ที่ดินปลูกไม้ ผลไม้ยืนต้นมากที่สุดเฉลี่ย 16.13 ไร่ การประกอบอาชีพการเกษตร ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 97.9 ทำการเพาะปลูกผลไม้ยืนต้น เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง ขนุน ข่างพารา รายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตร ครัวเรือนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 22.22 มีรายได้สูงกว่า 200,000 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมาร้อยละ 14.69 มีรายได้อยู่ระหว่าง 100,000-149,000 บาท/ครัวเรือน/ปี การมีหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร มีเกษตรกรร้อยละ 79.29 มีการกู้หนี้สิน ร้อยละ 55.55 กู้จาก ธกส. รองลงมากู้จากเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง ธนาคารพาณิชย์ และพ่อค้า คิดเป็นร้อยละ 22.72, 12.12 และ 11.11 ลำดับ โดยครัวเรือนที่เป็นหนี้สินเฉลี่ย เป็นเงิน 108,414 บาท ต่อครัวเรือน

แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรกร

แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรกรในตำบล ส่วนมากจะเป็นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ และแหล่งอื่น ๆ

ตารางที่ 2-3 สถิติการปลูกและมูลค่าผลผลิต ตำบลคลองพลู ปี 2556

พืช	พื้นที่เก็บเกี่ยว	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	มูลค่า	ราคาเฉลี่ย
	(ไร่)	(ก.ก./ไร่)	(ตัน)	(ล้านบาท)	(บาท/ก.ก.)
ทุเรียน	2,132	1,915	4,082.78	137.34	33.64
หมอนทอง					
ทุเรียนชะนี	567	1,470	833.49	14.17	17.00
ทุเรียนกระดุม	54	1,200	64.80	1.50	23.12
เงาะโรงเรียน	3,108	2,180	6,775.44	82.25	12.14
เงาะสีชมพู	15	1,938	29.07	0.20	7.00
มังคุด	3,568	910	3,246.88	106.53	32.81
ลองกอง	2,353	615	1,447.10	37.02	25.58

ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตรตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี 2557-2559

ลักษณะการรวมกลุ่มในตำบล

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 4 กลุ่ม สมาชิก 105 ราย มีเงินทุน 20,000 บาท

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียน 2 กลุ่ม สมาชิก 62 ราย มีเงินทุน 314,000 บาท

กลุ่มยุวเกษตรกร 2 กลุ่ม สมาชิก 60 ราย มีเงินทุน 40,000

ข้อมูลด้านสังคม

ตารางที่ 2-4 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลคลองพลู (แยกตามหมู่บ้าน)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร		รวมจำนวน ประชากร	จำนวน ครัวเรือน
		ชาย (คน)	หญิง (คน)		
1	บ้านคลองเกวียนลอย	375	375	750	283
2	บ้านน้ำขุ่น	394	387	781	279
3	บ้านน้ำขุ่น	347	304	651	241
4	บ้านคลองพลู	372	381	753	266
5	บ้านคลองพลู	231	270	501	169
6	บ้านทุ่งกบิล	187	216	403	138
7	บ้านชำตาเรือง	414	65	879	333
8	บ้านหลังเนิน	315	347	662	255
9	บ้านคลองตาอิน	157	156	313	120
10	บ้านวังยายมุก	270	278	548	200
รวม		3,062	3,179	6,241	2284

ที่มา: แผนพัฒนาสามปีเทศบาลตำบลคลองพลู 2558-2560

ด้านการศึกษา

โรงเรียนในเขตพื้นที่ตำบลคลองพลู ได้แก่

1. โรงเรียนคลองพลูวิทยา	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
2. โรงเรียนวัดคลองพลู	ตั้งอยู่ที่หมู่ 5
3. โรงเรียนวัดทุ่งกบิล	ตั้งอยู่ที่หมู่ 6
4. โรงเรียนวัดน้ำขุ่น	ตั้งอยู่ที่หมู่ 3
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำขุ่น	ตั้งอยู่ที่หมู่ 3

6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคลองเกวียนลอย	ตั้งอยู่ที่หมู่ 1
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคลองพลู	ตั้งอยู่ที่หมู่ 5
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดทุ่งกบิล	ตั้งอยู่ที่หมู่ 6
ด้านสาธารณสุข	
1. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติคลองพลู	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
2. ศูนย์ควบคุมโรคโดยแมลง	ตั้งอยู่ที่หมู่ 1
ด้านการบริการและสถานที่สำคัญ	
1. สำนักงานเทศบาลตำบลคลองพลู	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
2. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
3. หมวดการทางเขาคิชฌกูฏ กรมทางหลวง	ตั้งอยู่ที่หมู่ 3
4. ที่ว่าการอ่างเก็บน้ำศาลทราย กรมชลประทาน	ตั้งอยู่ที่หมู่ 3
ด้านอุตสาหกรรม	
1. บริษัทสินแดนไทย (ยางพารา)	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
2. โรงงานอาหารกระป๋องไทยฟ้า	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
3. โรงงานสุรากลั่นชุมชนหงส์บิล	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
4. โรงงานสุรากลั่นชุมชนศาลทราย	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4
5. โรงสีข้าว ขนาดเล็ก 2 โรง	ตั้งอยู่ที่หมู่ 4

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐาภรณ์ นวมนาคะ (2550, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิต ประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ จำแนก ตามสถานภาพของประชาชน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนใน เขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำนวน 382 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ ที่ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.31 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 34.29 มีระดับการศึกษาสูงสุดประถมศึกษา ร้อยละ 50.26 มีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 63.88 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 39.01 และมีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 51.83 2) คุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ ในภาพรวมประชาชนมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากในด้านร่วมใจพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางในด้านมีบ้านอาศัย ด้านรายได้ก้าวหน้าและด้านปลูกฝังค่านิยมไทยเป็นลำดับสุดท้าย

3) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตประชาชน ในด้านฝึกฝนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตประชาชนในด้านสุขภาพดีด้านฝึกฝนการศึกษา ด้านร่วมใจพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านรายได้ก้าวหน้ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ประชาชนในด้านฝึกฝนการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านรายได้ก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตประชาชนในด้านสุขภาพดีและด้านร่วมใจพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านปลูกฝังค่านิยมไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรัชย์ ปัดทองคำ (2550, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เงินเดือน ตำแหน่งงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และเวลางาน ของพนักงานจำนวน 1,517 คน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี จำนวน 320 คน ได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสอบ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี ทั้งในรายด้านต่าง ๆ และภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคมโดยตรง การพัฒนาความสามารถของบุคคล การบูรณาการทางด้านสังคม ค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพความก้าวหน้า และความมั่นคงในงาน ลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนรากฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม และความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน โดยส่วนรวม 2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณภาพ

ชีวิตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน เมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้ผลดังนี้ 1) จำแนกตามอายุ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 6) จำแนกตามเงินเดือน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 7) จำแนกตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 8) จำแนกตามเวลาการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พัชนี ยมาภย์ (2550, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครอบครัวเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์จำนวน 405 คน ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกคุณภาพชีวิตรายด้าน พบว่า เกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์มีคุณภาพชีวิตด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และด้านชีวิตครอบครัวในระดับมาก ส่วนคุณภาพชีวิตอีก 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และด้านชีวิตในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง และ เกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะการประกอบอาชีพ แหล่งทุนในการประกอบเกษตรกรรมและรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กาญจนา ปินตาคำ (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในหอพักเอกชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5,473 คน ได้กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 373 คน เป็นเพศชายจำนวน 203 คน เพศหญิงจำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 4 ด้าน คือ คุณภาพชีวิตทางกาย คุณภาพชีวิตทางใจคุณภาพชีวิตทางสังคม และคุณภาพชีวิตทางสิ่งแวดล้อม สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างระดับคุณภาพชีวิตระหว่างเพศชาย และเพศหญิงโดยใช้ค่าที (t-test) ผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่อาศัยอยู่ในหอพักเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับดีเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตสูงสุด คือ คุณภาพชีวิตทางสิ่งแวดล้อม

รองลงมาคือ คุณภาพชีวิตทางสังคม และคุณภาพชีวิตทางใจ ระดับคุณภาพชีวิตต่ำสุดคือคุณภาพชีวิตทางกาย เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับคุณภาพชีวิต ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่าโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคุณภาพชีวิตทางกายและคุณภาพชีวิตทางสิ่งแวดล้อม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณภาพชีวิตทางใจและคุณภาพชีวิตทางสังคมไม่มีความแตกต่างกัน

เพ็ญญา คุ่ม โหมด (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 315 คน เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ในด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม โดยภาพรวม พบว่า มีคุณภาพชีวิตในระดับสูงเกือบทุกด้าน ทั้งในด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านรายได้ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อม ความสะอาด และด้านสิ่งแวดล้อม ยกเว้น ด้านความรู้ ด้านนันทนาการและการพักผ่อนมีระดับปานกลาง เกษตรกรยังคงมีหนี้สิน และมีการติดตามข่าวสาร การเสนอตัวเป็นผู้เข้ารับการศึกษา การปรึกษาหารือระหว่างสามีภรรยาและการได้รับบริการด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตด้านรายได้ ความรู้ สัมพันธภาพในครอบครัว สุขภาพอนามัย ความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ ตัวแปรด้านจำนวนโคที่รีดนมได้ต่อวัน ราคาจำหน่ายที่ขายได้โดยเฉลี่ย และ สถานภาพการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อน ได้แก่ ตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว

สาวิตรี เมืองมุงคุณ (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินสูงอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประการแรก เพื่อศึกษาถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านครอบครัว ด้านรายได้ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านสวัสดิการ ประการที่สอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรีกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลโดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตโดยถามจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินสูง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งกำหนดในตัวอย่างการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ใช้วิธีการเก็บแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ในการศึกษาครั้งนี้จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 319 คน ประมวลผล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ One-way ANOVA จากผลการศึกษาที่พบเทศบาลตำบลเนินสูงควรให้ความสำคัญและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเพศหญิงมากขึ้น โดยในด้านสุขภาพควรจัดให้มีศูนย์สุขภาพขึ้นเพื่อส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายเป็นประจำ การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว หรือกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพศหญิง เช่น การจัดทีมเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครสาธารณสุขออกเยี่ยมตามบ้านเพื่อแนะนำให้ความรู้ในการดูแลตนเองและคนในครอบครัว เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กลุ่มประชากรที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป จะมีคุณภาพชีวิตที่ต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ควรส่งเสริมให้ได้รับการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดสวัสดิการในด้านต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพการรักษายาบาล การจัดเตรียมฝักอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน การจัดตั้งกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมร่วมกันให้ประชาชนได้มีการพบปะสังสรรค์หรือการประชุมให้บ่อยขึ้น เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาในอนาคตได้อย่างดีระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียนมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าทุกกลุ่ม ต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียนเพราะการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและเป็นรากฐานในการพัฒนาคน ควรส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป ผลการศึกษาด้านรายได้ พบว่าประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีคุณภาพชีวิตต่ำกว่ากลุ่มอื่น ควรให้ความสำคัญโดยจัดให้มีการเรียนรู้แนะนำการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น จัดร้านค้าสวัสดิการจำหน่ายสินค้าในราคาถูกกว่าท้องตลาด รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

ปีนสอาด สหนาวิน (2553, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่เขตภาคกลาง และศึกษาปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการใช้หลักการสหกรณ์ และปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ มีผลต่อ คุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับที่ดี และมีคุณภาพชีวิตผ่านเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน อยู่ในระดับดี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีบ้านอาศัย ด้านการมีสุขภาพที่ดี ด้านการร่วมใจพัฒนา ด้านการปลูกฝังค่านิยมไทย และด้านการฝึกฝนการศึกษา สำหรับด้านรายได้กำหนดอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการใช้หลักการสหกรณ์ และปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตของสหกรณ์การเกษตรได้ร้อยละ 32.0 โดยตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ การควบคุมโดยสมาชิก

ตามหลักประชาธิปไตย การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ การศึกษา การฝึกอบรมข่าวสาร การถืออาทรต่อชุมชน และการสนับสนุนจากภาครัฐ มีผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปริญธร สุทวีทรัพย์ (2553, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บ ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จำนวน 340 คน ใช้แนวคิดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตคนทำงานในสถานประกอบการ ประกอบด้วย ปัจจัย 6 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิต วิญญาณ ด้านความมั่นคงในชีวิต เพื่อพิจารณาว่ามีคุณภาพชีวิตแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รับจากแบบสอบถาม มาประมวลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-square) ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้ ระดับคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ คุณภาพชีวิตด้านจิตใจระดับปานกลางค่อนข้างสูง คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมระดับ ปานกลางค่อนข้างสูง คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมระดับปานกลางค่อนข้างสูง คุณภาพชีวิตด้าน จิตวิญญาณระดับปานกลางค่อนข้างสูง คุณภาพชีวิตด้านความมั่นคงในอาชีพระดับปานกลาง ค่อนข้างต่ำ ปัจจัยส่วนบุคคลคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เงินเดือน สถานภาพการสมรส ที่แตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานไม่แตกต่างกัน คุณภาพชีวิตทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยด้านร่างกายและด้านจิตใจมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านจิตวิญญาณ ด้านความมั่นคง ในชีวิตมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อัมพร ไทยจำ (2553, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกร:กรณีศึกษาเกษตรกร ปลูกไม้ยูคาลิปตัสในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต ใช้วิธีศึกษาจากเอกสารและการศึกษาวิจัยภาคสนาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกไม้ยูคาลิปตัส ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกจำนวน 394 คน ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้อมูลทั่วไปกับภาพรวมระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร พบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว

รายได้ มีความสัมพันธ์ต่อระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ และอายุ มีความสัมพันธ์ต่อระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไม่แตกต่าง และกลุ่มเกษตรกรมีระดับคุณภาพชีวิตในภาพรวม ด้านภาวะเศรษฐกิจ ด้านภาวะสุขภาพ คุณภาพชีวิต ด้านภาวะสุขภาพในภาพรวม และคุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัวของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง แต่คุณภาพชีวิตด้านความสามารถในการประกอบอาชีพของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้สึกมีความสุขในชีวิต มีความพอใจในตนเอง และมีความพอใจกับสุขภาพด้านร่างกายส่วนความสัมพันธ์ในชุมชนพบว่า มีความพอใจต่อการผูกมิตรกับคนอื่น และเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน และมีการช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนบ้าน โดยภาพรวมเกษตรกรที่ปลูกไม้ยูคาลิปตัส ในพื้นที่ภาคตะวันออก มีระดับคุณภาพชีวิตระดับสูงในทุกด้านข้อเสนอแนะจากการศึกษา ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคการส่งเสริมการเกษตร และบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับไม้ยูคาลิปตัส ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่ปลูกไม้ยูคาลิปตัส ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร ควรมาส่งเสริมด้านการศึกษา และให้ความรู้ระบบและต่อเนื่องแก่กลุ่มเกษตรกร มีความรู้ที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพในภาคการเกษตรต่อไป

พลศักดิ์ อินทรโยธา และภักดี บุญเจริญ (2555, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อทราบถึงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ที่เข้าร่วมโครงการสงเคราะห์ปลูกยางพารา ทั้งในพื้นที่ปลูกยางเดิมในภาคใต้และพื้นที่ปลูกยางใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อทราบถึงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรทั้งสองภูมิภาคที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ตั้งแต่ข้อมูลภูมิหลังประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 8 มิติ ได้แก่ 1. มิติด้านชีวิตครอบครัว 2. มิติด้านชีวิตการทำงาน 3. มิติด้านชีวิตในสังคม 4. มิติด้านชีวิตสุขภาพ 5. มิติด้านทรัพย์สิน 6. มิติด้านชีวิตตนเอง 7. มิติด้านชีวิตในท้องถิ่น 8. มิติด้านชีวิตในเมืองไทย มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้ 1. มิติด้านข้อมูลภูมิหลังของเกษตรกร เกษตรกรชาวสวนยางที่เข้าร่วมโครงการสงเคราะห์ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีอาชีพหลัก คือ ทำสวนยางและทำนา ในครอบครัวของเกษตรกรชาวสวนยางเหล่านี้จะมีสมาชิกอยู่ร่วมกันประมาณ 4-6 คน มีรายได้และรายจ่ายที่พอ ๆ กัน โดยเฉลี่ยปีละ 4,000-6,000 บาทต่อเดือน 2. มิติด้านความพึงพอใจในชีวิต 1) ด้านชีวิตในครอบครัวเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อชีวิตในครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง 2) ด้านชีวิตการทำงานเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในชีวิตการทำงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง 3) ด้านชีวิตในสังคมเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อชีวิตในสังคม

อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงเกือบทุกประเด็น 4) ด้านชีวิตสุขภาพเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในชีวิตสุขภาพของตนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเท่านั้น 5) ด้านทรัพย์สินเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในทรัพย์สินอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูงเกือบทุกประเด็น 6) ด้านชีวิตตนเองเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในชีวิตของตัวเองในประเด็นความสำเร็จตามเป้าหมายในชีวิต อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง 7) ด้านชีวิตในท้องถิ่นเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในชีวิตที่ได้ทำนกอาศัยในท้องถิ่นของตัวเอง อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง 8) ด้านชีวิตในเมืองไทยเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองไทยในเกณฑ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง ดังนั้น เมื่อสรุปในภาพรวมของความพึงพอใจในมิติด้านต่าง ๆ ทั้ง 8 มิติ ของเกษตรกรชาวสวนยาง พบว่า มีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น มีเพียงมิติเดียว คือ ด้านชีวิตในสังคม ที่เกษตรกรมีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เนื่องจากการดำรงชีวิตในชุมชนชนบทยังคงมีความช่วยเหลือเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ชีวิตในชนบทมีสังคมที่มีความสัมพันธ์ด้วยความกลมเกลียวเหนียวแน่นกว่าชีวิตในสังคมเมือง

ดวงจินดา สอนยศ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ รายได้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 197 ชุด ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมทั้ง 9 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการได้รับการบริหารขั้นพื้นฐาน พนักงานมีคุณภาพชีวิตดีมาก โดยให้ความสำคัญในอันดับ 1 รองลงมา คือ ด้านอาหารและโภชนาการ อยู่ในระดับดีมาก โดยให้ความสำคัญในอันดับ 2 ส่วนด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดีมาก การทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสภาพส่วนบุคคลพบว่า พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มี เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีอายุ สถานภาพสมรส และอายุราชการมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทรงศักดิ์ ทองพันธ์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัด

สุราษฎร์ธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการปฏิบัติงานกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 56 ชุด ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าแจกแจงแบบ (t-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า 1) ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานภาพรวมและรายได้ออยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และอัตราเงินเดือนต่างกัน มีความเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จในชีวิตการทำงาน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพชีวิตการทำงานข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยการปฏิบัติงานด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ลักษณะงาน การบังคับบัญชา นโยบายและการบริหาร และความสหสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปี โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยางที่ปลูกยางพาราในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด จำนวน 389 คนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุ 31 ปีขึ้นไป-40 ปี จบการศึกษานุปริญญา/ เทียบเท่า และมีรายได้ต่อปี 1500,000 บาทขึ้นไป-200,000 บาท ผลการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า เกษตรกรชาวสวนยาง ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด ในด้านสุขภาพและหน้าที่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านครอบครัวมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ด้านจิตวิญญาณมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก และอันดับสุดท้ายด้านสังคมเศรษฐกิจมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีน้อยผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เกษตรกรชาวสวนยาง ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน

มีระดับคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ส่วนเกษตรกรชาวสวนยางที่มีอายุต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐวัฒน์ ชันโท (2557, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิก ศูนย์แพทย์พัฒนาและเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิก ศูนย์แพทย์พัฒนาโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ชุมชนที่อาศัยอยู่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนาทั้ง 11 ชุมชน จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา ในภาพรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา มีคุณภาพ ชีวิตในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ และ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา พบว่า ประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนาที่มี อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีคุณภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนาที่มีเพศ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ตัวแปรอิสระ														
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	รายได้, เงินเดือน	อาชีพ	สถานภาพสมรส	ประสบการณ์ในการทำงาน,อายุราชการ	ตำแหน่งงาน	ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	เวลาทำงาน	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	แหล่งทุน	จำนวนโคที่รีด	สถานภาพการเป็นสมาชิกสหกรณ์	ชุมชนที่อยู่อาศัย
10. พูลศักดิ์ อินทร โยธา และ ภักดี บุญเจริญ (2555)	/	/	/	/	/										
11. ดวงจินดา สอนยศ (2555)	/	/	/	/		/	/								
12. ทรงศักดิ์ ทองพันธ์ (2555)		/	/	/			/								
13. ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557)	/	/	/	/											
14. ณัฐวัฒน์ ขันโท (2557)	/	/	/	/		/				/				/	

จากการทบทวนตัวแปรจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังตารางข้างต้น พบว่างานวิจัยเหล่านี้ได้ทำการศึกษาตัวแปรต้นซึ่งมีทั้งหมด 15 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ เวลาทำงาน จำนวนสมาชิกในครอบครัว แหล่งทุน จำนวนโคที่รีด สถานภาพการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยนำตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปรเข้ามาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือก 4 ตัวแปรอิสระ (ตัวแปรต้น) ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ มาใช้ในการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุป ตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

ตารางที่ 2-6 ตัวแปรอิสระ ที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรตำบลคลองพลู อำเภอ เขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ตัวแปรอิสระ	ที่มา, แหล่งอ้างอิง
เพศ	รัฐการณ์ นวมนาคะ (2550), กาญจนา ปินตาคำ (2551), สาวิตรี เมืองมุงคุณ (2551), ปิ่นสอาด สหนาวิน (2553), ปรีญธร สุทวีทรัพย์ (2553), อัมพร ไทยขำ (2553), ดวงจินดา สอนยศ (2555), พูลศักดิ์ อินทรโยธา และภักดี บุญเจริญ (2555), ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557), ฌรัฐวัฒน์ ชัน โท (2557)
อายุ	รัฐการณ์ นวมนาคะ (2550), สุรชัย ปิดทองคำ (2550), เพ็ญภา คุ่ม โหมด (2551), สาวิตรี เมืองมุงคุณ (2551), ปรีญธร สุทวีทรัพย์ (2553), อัมพร ไทยขำ (2553), พูลศักดิ์ อินทรโยธา และภักดี บุญเจริญ (2555), ดวงจินดา สอนยศ (2555), ทรงศักดิ์ ทองพันธ์ (2555), ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557), ฌรัฐวัฒน์ ชัน โท (2557)
ระดับการศึกษา	รัฐการณ์ นวมนาคะ (2550), สุรชัย ปิดทองคำ (2550), เพ็ญภา คุ่ม โหมด (2551), สาวิตรี เมืองมุงคุณ (2551), ปิ่นสอาด สหนาวิน (2553), ปรีญธร สุทวีทรัพย์ (2553), อัมพร ไทยขำ (2553), พูลศักดิ์ อินทรโยธา และภักดี บุญเจริญ (2555), ดวงจินดา สอนยศ (2555), ทรงศักดิ์ ทองพันธ์ (2555), ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557), ฌรัฐวัฒน์ ชัน โท (2557)

ตารางที่ 2-6 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ที่มา, แหล่งอ้างอิง
รายได้	รัชฎากรณ์ นวมนาคะ (2550), สุรชัย ปิดทองคำ (2550), พัทธนี ขมาภัย (2550), เพ็ญนภา คุ่มโหมด (2551), สาวิตรี เมืองมุงคุณ (2551), ปรีญธร สุทวีทรัพย์ (2553), อัมพร ไทยงำ (2553), พูลศักดิ์ อินทรโยธา และภักดี บุญเจริญ (2555), ดวงจินดา สอนยศ (2555), ทรงศักดิ์ ทองพันธ์ (2555), สุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557), ณัฐวัฒน์ จันโท (2557)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดจันทบุรีและเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
6. เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัยในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 2,284 ครัวเรือน (สำนักงานทะเบียนอำเภอเขาคิชฌกูฏ, 2557)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 341 ครัวเรือน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) และได้กำหนดค่าความคาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคำนวณได้ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

การใช้สูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยประชากร

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มที่ยอมรับได้}$$

$$\text{แทนค่า } n = \frac{2,284}{1 + (2,284 \times 0.0025)}$$

$$n = 340.38 \text{ (341) คน}$$

กลุ่มประชากรตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ 341 คน จาก ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนำมา คำนวณหาสัดส่วนที่เหมาะสม ในแต่ละหมู่บ้าน ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน โดยเทียบจากสูตรได้ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{(\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม})}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

เมื่อได้จำนวนครัวเรือนที่จะทำการเก็บตัวอย่างแล้ว จึงทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วย วิธีการจับฉลาก โดยจะได้ขนาดของตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 3-1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวนตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1. บ้านคลองเกวียนลอย	283	$(340 \times 283) / 2,284 = 42$
2. บ้านน้ำขุ่น	279	$(340 \times 279) / 2,284 = 41$
3. บ้านน้ำขุ่น	241	$(340 \times 241) / 2,284 = 36$
4. บ้านคลองพลู	266	$(340 \times 266) / 2,284 = 40$
5. บ้านคลองพลู	169	$(340 \times 169) / 2,284 = 25$
6. บ้านทุ่งกบิล	138	$(340 \times 138) / 2,284 = 21$
7. บ้านชำตาเรือง	333	$(340 \times 333) / 2,284 = 50$
8. บ้านหลังเนิน	255	$(340 \times 255) / 2,284 = 38$
9. บ้านคลองตาอิน	120	$(340 \times 120) / 2,284 = 18$
10. บ้านวังขามุก	200	$(340 \times 200) / 2,284 = 30$
รวม	2,284	341

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบตามรายการจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี คุณภาพชีวิต 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความปกติสุขด้านร่างกาย และองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต
2. สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น
3. กิจกรรมทางสังคม
4. การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน
5. การมีนันทนาการ

ลักษณะของคำถามเป็นแบบเป็นแบบปลายปิด เกณฑ์การให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณ 4 ระดับ (Rating scale) จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ศึกษาก่อนนำไปใช้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในด้านต่าง ๆ และวิธีการปฏิบัติงานจริง โดยกำหนดรายละเอียดคำถามในแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาวิจัย 5 องค์ประกอบ ตามเกณฑ์ประเมินคุณภาพชีวิตของ Flanagan (1978) ได้แก่ ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น กิจกรรมทางสังคม การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน และการมีนันทนาการ

2. จัดทำแบบสอบถามเป็นแบบคะแนนรวม 4 ระดับ แบบ Rating scale โดยให้เกษตรกรตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์แปลผลดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3. ทดสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามไปพบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถาม และความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการ ศึกษาวิจัย และลักษณะการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่ได้ทำแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยให้ตรงตามเนื้อหา การใช้ถ้อยคำ ความ ชัดเจนของคำถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

4.1 นายสมชาย นาสวน ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลคลองพลู

4.2 ดร.วิชัย จงโชติชัชวาลย์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

4.3 อาจารย์พรเทพ นามกร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของ แบบสอบถาม (Reliability) แบบ (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของ แบบสอบถาม เท่ากับ .89 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริง ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมโดยการส่งแบบสอบถามไปยัง เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจศูนย์จันทบุรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บ ข้อมูลเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี โดยการนำแบบสอบถามเข้าไปชี้แจงรายละเอียดและให้เกษตรกรได้ทำแบบสอบถามอย่าง อิสระ

3. จำนวนแบบสอบถาม 341 ชุด สามารถเก็บคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ได้ ทั้งหมด 341 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์แปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีดังนี้

1. นำข้อมูลแบบสอบถามของเกษตรกรที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบคำถาม แล้วนำมาลงรหัสข้อมูล และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตาราง

2. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปี ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบค่าสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) ด้วยวิธีการ Scheffe ยกเว้นในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างน้อย 1 คู่ แต่ไม่พบความแตกต่างรายคู่จะทำการทดสอบด้วย LSD (Least significant difference test) แทน

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต ได้แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับ โดยการหาอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุดจำนวนชั้น}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(4-1)}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงแปลความหมายของระดับคุณภาพชีวิต ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง เกษตรกรชาวตำบลคลองพลูมีคุณภาพชีวิตอยู่ใน

ระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง เกษตรกรชาวตำบลคลองพลูมีคุณภาพชีวิตดี

คะแนนเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง เกษตรกรชาวตำบลคลองพลูมีคุณภาพชีวิตไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง เกษตรกรชาวตำบลคลองพลูมีคุณภาพชีวิตไม่ดีเลย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีและเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปี ในเรื่องคุณภาพชีวิต 5 องค์ประกอบ คือ ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น กิจกรรมทางสังคม การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน และการมีนันทนาการ ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนครัวเรือน จำนวน 341 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
3. การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	162	47.51
หญิง	179	52.49
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	19	5.57
21-30 ปี	67	19.65

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
31-40 ปี	75	21.99
41-50 ปี	91	26.69
51-60 ปี	59	17.30
61 ปีขึ้นไป	30	8.80
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า หรือ ประถมศึกษา	160	46.92
มัธยมศึกษาตอนต้น	48	14.08
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	66	19.35
อนุปริญญา หรือ ปวส.	17	4.99
ปริญญาตรีขึ้นไป	50	14.66
รายได้ต่อปี		
ต่ำกว่า 100,000 บาท	77	22.58
100,000-150,000 บาท	59	17.30
150,001-200,000 บาท	66	19.35
200,001-250,000 บาท	48	14.08
250,001-300,000 บาท	45	13.20
300,001 บาทขึ้นไป	46	13.49
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.49 มีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 26.69 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.99 และ อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.65 ตามลำดับ จบการศึกษาระดับต่ำกว่าหรือประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.92 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 19.35 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.66 ตามลำดับ มีรายได้ต่อปี ต่ำกว่า 100,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.58 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อปี 150,001-200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.35 และมีรายได้ต่อปี 100,000-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.30 มี ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอ
เขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 4-2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
ชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องความพึงพอใจด้าน
ร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต

ความพึงพอใจด้านร่างกายและ องค์ประกอบในการดำเนิน ชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต				$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	เห็นด้วย มาก ที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด				
	1. พื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน ของท่านมีกว้างขวางเพียงพอ เหมาะสมกับจำนวนสมาชิก	144 (42.23)	162 (47.51)	33 (9.68)				
2. ท่านรับประทานอาหาร ครบ 5 หมู่ทุกมื้อ	93 (27.27)	188 (55.13)	55 (16.13)	5 (1.47)	3.08	0.70	ดี	2
3. ท่านมีความรู้สึกลดลงทั้ง ในการทำงานทั้งในตอน กลางวันและตอนกลางคืน	85 (24.93)	155 (45.45)	88 (25.81)	13 (3.81)	2.91	0.81	ดี	3
4. ฐานะทางการเงินของ ครอบครัวท่านมีรายรับ มากกว่ารายจ่าย	53 (15.54)	148 (43.40)	120 (35.19)	20 (5.87)	2.69	0.80	ดี	4
ภาพรวม					3.00	0.55	ดี	

จากตารางที่ 4-2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต
ของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องความพึงพอใจด้าน
ร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู
มีคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุป
ได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านมีกว้างขวางเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนสมาชิกมีคุณภาพชีวิตระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.31$, $SD = 0.67$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องการรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ทุกมื้อมีคุณภาพชีวิตระดับดี ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.70$) เรื่องท่านมีความรู้สึกปลอดภัยในการทำงานทั้งในตอนกลางวันและตอนกลางคืน มีคุณภาพชีวิตระดับดี ($\bar{X} = 2.91$, $SD = 0.81$) และอันดับสุดท้ายเรื่องฐานะทางการเงินของครอบครัวท่านมีรายรับมากกว่ารายจ่ายมีคุณภาพชีวิตระดับดี ($\bar{X} = 2.69$, $SD = 0.80$)

ตารางที่ 4-3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น

สัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น	ระดับคุณภาพชีวิต				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด				
1. ท่านมีสัมพันธภาพกับคู่สมรสหรือคู่รัก	114 (33.43)	145 (42.52)	49 (14.37)	33 (9.68)	3.00	0.93	ดี	2
2. เมื่อมีเวลาว่าง ท่านไปเกี่ยวกับครอบครัวอยู่เสมอ	106 (31.09)	123 (36.07)	94 (27.57)	18 (5.28)	2.93	0.89	ดี	4
3. เมื่อเกิดปัญหา บุคคลในครอบครัวของท่านมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	131 (38.42)	172 (50.44)	35 (10.26)	3 (0.88)	3.26	0.67	ดีมาก	1
4. ท่านมีเพื่อนสนิท และมีการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน	90 (26.39)	171 (50.15)	65 (19.06)	15 (4.40)	2.99	0.80	ดี	3
ภาพรวม					3.04	0.58	ดี	

จากตารางที่ 4-3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู มีคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.04, SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องเมื่อเกิดปัญหา บุคคลในครอบครัวของท่านมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.26, SD = 0.67$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องท่านมีสัมพันธภาพกับคู่สมรสหรือคู่รัก มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.00, SD = 0.93$) เรื่องท่านมีเพื่อนสนิท และมีการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.99, SD = 0.80$) และอันดับสุดท้ายเรื่องเมื่อมีเวลาว่าง ท่านไปเที่ยวกับครอบครัวอยู่เสมอ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.93, SD = 0.89$)

ตารางที่ 4-4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องกิจกรรมทางสังคม

กิจกรรมทางสังคม	ระดับคุณภาพชีวิต				$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย มากที่สุด				
	มากที่สุด	น้อย	น้อย	มากที่สุด				
1. ท่านให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมทั้งเด็กและผู้ใหญ่อยู่เสมอ	97 (28.45)	177 (51.91)	65 (19.06)	2 (0.59)	3.08	0.70	ดี	3
2. ท่านไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งทุกครั้ง	227 (66.57)	89 (26.10)	23 (6.74)	2 (0.59)	3.59	0.64	ดีมาก	1
3. ท่านยึดหลักปฏิบัติธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ	187 (54.84)	105 (30.79)	45 (13.20)	4 (1.17)	3.39	0.76	ดีมาก	2

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

กิจกรรมทางสังคม	ระดับคุณภาพชีวิต				$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด				
	4. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของ คนในชุมชน เช่น การเข้า ร่วมโครงการ อ ส ม, กิจกรรมการปลูกป่า เป็นต้น	40 (11.73)	109 (31.96)	124 (36.36)				
ภาพรวม				3.10	0.49	ดี		

จากตารางที่ 4-4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องกิจกรรมทางสังคม พบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู มีคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.10$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้ง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.59$, $SD = 0.64$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องท่านยึดหลักปฏิบัติธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.76$) เรื่องท่านให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อยู่เสมออยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.70$) และอันดับสุดท้ายเรื่องท่านเข้าร่วมกิจกรรมของคนในชุมชน เช่น การเข้าร่วมโครงการ อ ส ม, กิจกรรมการปลูกป่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับไม่ดี ($\bar{X} = 2.35$, $SD = 0.93$)

ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องการพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน

การพัฒนาตนเองและมีความ สมหวังในการทำงาน	ระดับคุณภาพชีวิต				$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	เห็นด้วย มาก ที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด				
	1. เมื่อท่านเกิดปัญหา ท่านมี สติปัญญา และสามารถแก้ไข ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้	146 (42.82)	169 (49.56)	24 (7.04)				
2. ท่านมีความสามารถใน การตัดสินใจการวางแผน กิจกรรมในชีวิต และบทบาท ของตนเองได้	149 (43.70)	172 (50.44)	20 (5.87)	-	3.38	0.59	ดีมาก	1
3. ท่านมีความพึงพอใจใน การทำอาชีพเกษตรกร และ สามารถใช้ความสามารถที่มี อยู่ เรียนรู้ จดจำและ ปฏิบัติงานให้ประสบ ความสำเร็จได้	171 (50.15)	125 (36.66)	40 (11.73)	5 (1.47)	3.35	0.74	ดีมาก	3
4. ท่านมีความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการในการ ออกแบบงานที่ท่านทำอยู่ เสมอ	128 (37.54)	147 (43.11)	60 (17.60)	6 (1.76)	3.16	0.77	ดี	4
ภาพรวม					3.31	0.55	ดีมาก	

จากตารางที่ 4-5 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องการพัฒนาตนเองและมี

ความสมหวังในการทำงาน พบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู มีคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=3.31$, $SD=0.55$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องท่านมีความสามารถในการตัดสินใจการวางแผนกิจกรรมในชีวิต และบทบาทของตนเองได้มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=3.38$, $SD=0.59$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องเมื่อท่านเกิดปัญหา ท่านมีสติปัญญา และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ได้อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=3.35$, $SD=0.64$) เรื่องท่านมีความพึงพอใจในการทำอาชีพเกษตรกรและสามารถใช้ความสามารถที่มีอยู่เรียนรู้จดจำและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=3.35$, $SD=0.74$) และอันดับสุดท้ายเรื่องท่านมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการออกแบบงานที่ท่านทำอยู่เสมอ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.16$, $SD=0.77$)

ตารางที่ 4-6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องการมีนันทนาการ

การมีนันทนาการ	ระดับคุณภาพชีวิต				$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด				
1. ท่านมีความสุขสนุกสนาน ทั้งที่บ้านหรือที่อื่น ๆ และได้ พบปะกับบุคคลใหม่ๆอยู่เสมอ	155 (45.45)	145 (42.52)	39 (11.44)	2 (0.59)	3.33	0.70	ดีมาก	2
2. ท่านได้เข้าร่วมงานปาร์ตี้ หรืองานสังคัมอื่น ๆ เป็น ประจำ	100 (29.33)	132 (38.71)	86 (25.22)	23 (6.74)	2.91	0.90	ดี	3
3. ท่านได้รับสิ่งบันเทิง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่าน หนังสือ ดูภาพยนตร์หรือดู กีฬาอยู่เสมอ	194 (56.89)	113 (33.14)	30 (8.80)	4 (1.17)	3.46	0.70	ดีมาก	1

ตารางที่ 4-6 (ต่อ)

การมีนันทนาการ	ระดับคุณภาพชีวิต				$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด				
	4. ท่านมีเวลาพักผ่อนหย่อน ใจโดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นกีฬา การล่าสัตว์ การเล่นเรือ การเดินป่า และการ ท่องเที่ยวต่าง ๆ	97 (28.45)	120 (35.19)	79 (23.17)				
ภาพรวม					3.12	0.61	ดี	

จากตารางที่ 4-6 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องการมีนันทนาการ พบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู มีคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 0.61$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องท่านได้รับสิ่งบันเทิง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์หรือคูกีฬายู่อเสมอมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.46$, $SD = 0.70$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องท่านมีความสุขสนุกสนานทั้งที่บ้านหรือที่อื่น ๆ และได้พบปะกับบุคคลใหม่ๆอยู่เสมออยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.33$, $SD = 0.70$) เรื่องท่านได้เข้าร่วมงานปาร์ตี้หรืองานสังคมอื่น ๆ เป็นประจำอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.91$, $SD = 0.90$) และอันดับสุดท้ายเรื่องท่านมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจโดยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นกีฬา การล่าสัตว์ การเล่นเรือ การเดินป่า และการท่องเที่ยวต่าง ๆ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 1.00$)

ตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมในแต่ละองค์ประกอบ

คุณภาพชีวิตของเกษตรกร	$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
1. ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต	3.00	0.55	ดี	5
2. สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น	3.04	0.58	ดี	4
3. กิจกรรมทางสังคม	3.10	0.49	ดี	3
4. การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน	3.31	0.55	ดีมาก	1
5. การมีนันทนาการ	3.12	0.61	ดี	2
ภาพรวม	3.12	0.43	ดี	

จากตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 0.43$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีในเรื่องการพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.31$, $SD = 0.55$) เป็นอันดับแรก รองลงมาในเรื่องการมีนันทนาการคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 0.61$) ในเรื่องกิจกรรมทางสังคมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.10$, $SD = 0.49$) ในเรื่องสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.04$, $SD = 0.58$) และอันดับสุดท้ายเรื่องความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.55$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-8 การเปรียบเทียบเพศกับ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	162	3.12	.440	-.010	.992
หญิง	179	3.12	.428		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-8 การเปรียบเทียบเพศกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ค่า Sig. = .992 หมายความว่าเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	.888	.176	.937	.457
ภายในกลุ่ม	335	62.928	.188		
รวม	340	63.809			

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ค่า Sig. = .457 หมายความว่าเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่ แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	2.145	.536	2.922	.021
ภายในกลุ่ม	366	61.664	.184		
รวม	340	63.809			

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ค่า Sig. =.021 หมายความว่าเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน

และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least significant difference test) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า หรือ ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	อนุปริญญา หรือ ปวส.	ปริญญาตรีขึ้นไป
		3.07	3.03	3.18	3.07	3.27
ต่ำกว่า หรือ ประถมศึกษา	3.07		.038	-.109	.003	-.199*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.03			-.146	-.034	-.237*
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	3.18				.112	-.090
อนุปริญญา หรือ ปวส.	3.07					-.202

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า หรือ ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือ ปวช.	อนุปริญญา หรือ ปวส.	ปริญญา ตรีขึ้นไป
		3.07	3.03	3.18	3.07	3.27
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.27					

จากตารางที่ 4-11 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD (Least significant difference test) พบว่า เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

1. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาดำเนิน หรือ ประถมศึกษา

2. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

3. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.

4. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษานุปริญญา หรือ ปวส.

สมมติฐานที่ 4 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีรายได้ต่อปีต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิต
ของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม
รายได้ต่อปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	10.941	2.188	13.865	.000
ภายในกลุ่ม	335	52.868	.158		
รวม	340	63.809			

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้
ต่อปี พบว่าค่า Sig. = .000 หมายความว่าเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ที่มีรายได้ต่อปีต่างกัน มี
คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน

และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง
ต่อไปนี้

ตารางที่ 4-13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของ
เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอบางขัน จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้
ต่อปี

รายได้ต่อปี	$\bar{X}$	ต่ำกว่า	100,000-	150,001-	200,001-	250,001-	300,001
		100,000	150,000	200,000	250,000	300,000	บาทขึ้นไป
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
		2.81	3.09	3.19	3.19	3.27	3.32
ต่ำกว่า 100,000 บาท	2.81		-.281*	-.381*	-.380*	-.461*	-.513*
100,000-150,000 บาท	3.09			-.100	-.099	-.180	-.232
150,001-200,000 บาท	3.19				.001	-.080	-.132
200,001-250,000 บาท	3.19					-.082	-.133
250,001-300,000 บาท	3.27						-.052
300,001 บาทขึ้นไป	3.32						

จากตารางที่ 4-13 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ Scheffe พบว่า เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีรายได้ต่อปีต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

1. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีรายได้ต่อปี 300,001 บาทขึ้นไปมีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 100,000 บาท
2. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีรายได้ต่อปี 300,001 บาทขึ้นไปมีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีรายได้ต่อปี 100,000-150,000 บาท
3. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีรายได้ต่อปี 300,001 บาทขึ้นไปมีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีรายได้ต่อปี 150,001-200,000 บาท
4. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีรายได้ต่อปี 300,001 บาทขึ้นไปมีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีรายได้ต่อปี 200,001-250,000 บาท
5. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีที่มีรายได้ต่อปี 300,001 บาทขึ้นไปมีระดับคุณภาพชีวิตมากกว่า เกษตรกรที่มีรายได้ต่อปี 250,001-300,000 บาท

ตารางที่ 4-14 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
1. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
2. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
3. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐานการวิจัย
4. เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีและเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปี ในเรื่องคุณภาพชีวิต 5 องค์ประกอบ คือ ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น กิจกรรมทางสังคม การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน และการมีนันทนาการ การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 2,284 ครัวเรือน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างของกลุ่มประชากรโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือ Reliability เท่ากับ.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe หากไม่พบความแตกต่างรายคู่จะทำการทดสอบด้วย LSD (Least significant difference test) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด รองลงมาคือมีอายุ 31-40 ปี มีอายุ 21-30 ปี มีอายุ 51-60 ปี มีอายุ 61 ปีขึ้นไป และสุดท้ายมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับต่ำกว่าหรือประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น และสุดท้ายจบการศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามมี รายได้ต่อปี ต่ำกว่า 100,000 บาท มากที่สุด รองลงมา มีรายได้ต่อปี 150,001-200,000 บาท มีรายได้ ต่อปี 100,000-150,000 บาท มีรายได้ต่อปี 200,001-250,000 บาท มีรายได้ต่อปี 300,001 บาทขึ้นไป และสุดท้ายมีรายได้ต่อปี 20,001-300,000 บาท ตามลำดับ

2. ระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ในเรื่องการพัฒนาตนเองและมีความ สมหวังในการทำงาน มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาในเรื่องการมี นันทนาการมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ในเรื่องกิจกรรมทางสังคมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ใน เรื่องสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี และอันดับสุดท้ายเรื่องความปกติสุขด้าน ร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

3.1 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน

3.2 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน

3.3 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน

3.4 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวัฒน์ ชันโท (2557) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิก ศูนย์แพทย์ พัฒนา ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิก ศูนย์แพทย์พัฒนา ในภาพรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พัจณี ยมาภัย (2550) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร ในจังหวัดนครสวรรค์มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อธิบายได้ดังนี้

1.1 ความปกติสุขด้านร่างกาย และองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เทศบาลตำบลคลองพลู ได้จัดกิจกรรมกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลคลองพลู จัดกิจกรรมควบคุมป้องกันโรค ไข้เลือดออกตำบลคลองพลูเพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักในการป้องกันโรค ไข้เลือดออกในชุมชนให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันในตัวเองมากยิ่งขึ้น (เทศบาลตำบลคลองพลู, 2558 ก) จึงทำให้เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ประเมินผลระดับคุณภาพชีวิตในเรื่องความปกติสุขด้านร่างกาย และองค์ประกอบในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับดี

1.2 สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เทศบาลตำบลคลองพลูได้เห็นถึงความสำคัญของประเพณี จึงจัดงานประเพณีสงกรานต์บ้านของ รดน้ำดำหัวขอพรจากผู้สูงอายุเป็นประจำทุกปีขึ้นเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูทวดต่อผู้สูงอายุ และเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น และเพื่อให้ประชาชนได้มีกิจกรรมรื่นเริงร่วมกัน อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างความสามัคคีในชุมชน (เทศบาลตำบลคลองพลู, 2558 ง) จึงทำให้เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ประเมินผลระดับคุณภาพชีวิตในเรื่องสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับดี

1.3 กิจกรรมทางสังคม คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็น โครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพ โดยเทศบาลตำบลคลองพลู ได้จัดกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจผู้สูงอายุโดย อสม.ตำบลคลองพลู เพื่ออาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุประจำตำบลคลองพลู ติดตามเยี่ยมผู้สูงอายุ สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน เป็นการแสดงออกถึงลักษณะของการเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม มีจิตอาสา ด้วยร่างกาย และสติปัญญา เพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดในชุมชนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน (เทศบาลตำบลคลองพลู, 2558 ข) จึงทำให้เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ประเมินผลระดับคุณภาพชีวิตในเรื่องกิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับดี

1.4 การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงาน คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เทศบาลตำบลคลองพลู ได้จัดทำโครงการแหล่งเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช มาใช้ให้คนชุมชนได้ปฏิบัติตาม และให้บังเกิดได้ในชีวิตประจำวันของทุก ๆ คน ด้วยการรู้จักการใช้ทรัพยากรภายในชุมชน และเล็งเห็นความสำคัญในหลักการและปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนภายในเขตพื้นที่ได้ตระหนัก และเกิดการเรียนรู้ในการพึ่งตนเอง มีการดำรงชีวิตให้ได้อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดีและพอเพียงกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน (เทศบาลตำบลคลองพลู, 2558 จ) จึงทำให้เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ประเมินผลระดับคุณภาพชีวิตในเรื่องการพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการทำงานอยู่ในระดับดีมาก

1.5 การมีนันทนาการ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เทศบาลตำบลคลองพลูได้จัดโครงการแข่งขันกีฬาสามัคคีคลองพลูสัมพันธ์ด้านกีฬาเสพติด ครั้งที่ 15 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะช่วยให้มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ จิตใจสดชื่นแจ่มใสมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี ชุมชนมีความอบอุ่นมั่นคงเข้มแข็ง รวมทั้งเกิดความสุขในครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีคุณค่าและมีความสุข (เทศบาลตำบลคลองพลู, 2558 ค) จึงทำให้เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ประเมินผลระดับคุณภาพชีวิตในเรื่องการมีนันทนาการอยู่ในระดับดี

2. ผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปี ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรชาวสวนยางที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของปิ่นสอาด สหนาวัน (2553) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันและขัดแย้งกับงานวิจัยของกาญจนา ปินตาคำ (2551) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในหอพักเอกชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านคู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในสังคมปัจจุบันเพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับเพศชาย สังคมเปิดโอกาสให้เพศหญิงแสดงออกมากขึ้น และสามารถก้าวสู่การเป็นผู้นำได้มากขึ้น อีกทั้งให้ความไว้วางใจให้เพศหญิงตัดสินใจ วางแผน และลงมือปฏิบัติงานที่ทำโดยไม่กลัวว่างานนั้นจะเสียหาย จึงทำให้ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

2.2 เกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร ไทยขำ (2553) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกร: กรณีศึกษาเกษตรกรปลูกไม้ยูคาลิปตัส ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรชาวสวนยางที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน และขัดแย้งกับงานวิจัยของณัฐวัฒน์ ชันโท (2557) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์ พัฒนา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์ พัฒนาที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เกษตรกรมีเวลาพักผ่อนเพียงพอ มีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการในการออกแบบงาน มีการพบปะเพื่อนฝูง ร่างกายได้รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ และมีการตัดสินใจ วางแผนกิจกรรมในการดำเนินชีวิตของตนเองได้เท่าเทียมกัน จึงทำให้ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่มีอายุต่างก็มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

2.3 เกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร ไทยขำ (2553) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกร: กรณีศึกษาเกษตรกรปลูกไม้ยูคาลิปตัส ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของปริณูธร สุทธิทรัพย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับงานวิจัยของศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรชาวสวนยางที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันสังคมทางการศึกษามีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เกษตรกรที่จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่า มีการพัฒนาตนเองได้เร็ว เช่น การเข้ารับการอบรมในโครงการต่าง ๆ การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน หรือการค้นคว้าข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างก็มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

2.4 เกษตรกรชาวดำบลคลองพลู อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชณี ยมาภัย (2550) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิต

ของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของของปรีญธร สุทธิทรัพย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับงานวิจัยของดวงจินดา สอนยศ (2555) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตพนักงานส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เกษตรกรชาวตำบลคลองพลูที่มีรายได้ส่วนใหญ่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าในด้านที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ ต่อจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีเวลาพบปะ หรือร่วมงานสังคม และมีเวลาเดินทางไปพักผ่อน หรือท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งไม่มีความขัดสนด้านทรัพย์สิน เนื่องจากมีรายรับมากกว่ารายจ่าย จึงทำให้ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่มีรายได้ต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษาวิจัยผลการศึกษาพบว่า ในเรื่องความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต และในเรื่องสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ จึงควรคิดวิธีการการปรับปรุง ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีในเรื่องความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบในการดำเนินชีวิต และในเรื่อง สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐควรกำหนดนโยบายความเข้มแข็งของภาคการเกษตรและการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อให้ เกษตรกรสามารถอยู่ได้โดยไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินในระบบ หรือกู้ ในระบบ
2. รัฐควรกำหนดนโยบาย สร้างสัมพันธภาพอันดีให้แก่เกษตรกรในชุมชนและสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของคนในชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมการปลูกป่า การจัดกิจกรรมกีฬาในชุมชน

ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

1. เกษตรตำบลควรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ

2. ควรส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรในชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างจังหวัด หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกร

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู ในเชิงคุณภาพ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

2. กำหนดนโยบายส่งเสริมอาชีพ เป็นการรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างกลุ่มอาชีพของคนในชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอกลุ่มอาชีพร่วมกัน มีการอบรม การเสนอแนวคิดแลกเปลี่ยนความรู้ให้แกกัน จะทำให้คนในชุมชนเกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน และเป็นการเพิ่มรายได้

บรรณานุกรม

- กาญจนา ปินตาคำ. (2551). **คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่อาศัยอยู่ในหอพักเอกชน**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ สิ่งแวดล้อม, สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กุสุมา โกศล. (2555). **คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในยุคเศรษฐกิจถดถอย: ศึกษากรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จันท์พา วิเศษโฆหาร. (2552). **คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานสตรีในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา, โครงการบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- จรรุวรรณ สังข์เอียด. (2557). **คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดตราด**. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมวรรณ เดชะชาติ. (2548). **คุณภาพชีวิตของเกษตรกรลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน: กรณีศึกษา จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชมพูนุช หิริ โกกุล. (2550). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐมา แยมเกตุ. (2548). **คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในเขตเทศบาลตำบลบ้านเลือกอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐวัฒน์ ชันโท. (2557). **คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ดวงจินดา สอนยศ. (2555). **คุณภาพชีวิตพนักงานส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี.**
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน,
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงศักดิ์ ทองพันธ์. (2555). **ศึกษาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจสถานีตำรวจภูธร
บ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารงานตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, วิทยาลัยการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา,
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เทศบาลตำบลคลองพลู. (2558 ก). **กิจกรรมควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกตำบลคลองพลู.**
จันทบุรี: เทศบาลตำบลคลองพลู.
- เทศบาลตำบลคลองพลู. (2558 ข). **กิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจผู้สูงอายุโดย อสม. ตำบลคลองพลู.**
จันทบุรี: เทศบาลตำบลคลองพลู.
- เทศบาลตำบลคลองพลู. (2558 ค). **โครงการแข่งขันกีฬาสามัคคีคลองพลูสัมพันธ์ต้านภัยยาเสพติด
ครั้งที่ 15.** จันทบุรี: เทศบาลตำบลคลองพลู.
- เทศบาลตำบลคลองพลู. (2558 ง). **โครงการประเพณีสงกรานต์บ้านของประจำปี 2558.** จันทบุรี:
เทศบาลตำบลคลองพลู.
- เทศบาลตำบลคลองพลู. (2558 จ). **โครงการแหล่งเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ.**
จันทบุรี: เทศบาลตำบลคลองพลู.
- ปริญธร สุทวีทรัพย์. (2553). **คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ใน
กรุงเทพมหานคร.** การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
บริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิ่นสอาด สหาวิน. (2553). **คุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร. คุยฉีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎี
บัณฑิตทางสังคมศาสตร์, สาขาวิชาสังคมวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.**
- พชนี ยมาภัย. (2550). **คุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์.** วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์, บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พลศักดิ์ อินทร โยธา และ ภักดี บุญเจริญ. (2551). **คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง. กรุงเทพฯ:
ส่วนวิจัยและพัฒนา ฝ่ายวิจัยและแผน สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง.**
- เพ็ญนภา กุ่ม โหมด. (2551). **คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม. วิทยานิพนธ์สังคม
สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**

- ภาณุวัฒน์ มีคุณ. (2557). **คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหาร กองบัญชาการหน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน**. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รองรัตน์ ชนะจน. (2551). **คุณภาพชีวิตของผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีในจังหวัดอุดรดิศต์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิศต์.
- รัชฎาภรณ์ นวมนาคะ. (2550). **คุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ**. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศิริวรรณ บำรุงศิริ. (2548). **คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ศุภรทิพย์ นิลารักษ์. (2557). **คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานจังหวัดจันทบุรี. (2558). **มั่งคั่ง มั่งคั่ง ยั่งยืน คืบความสุขให้คนไทยในจังหวัดจันทบุรี**. จันทบุรี: ส. เอเชียเพรส (1989).
- สำนักงานทะเบียนอำเภอเขาคิชฌกูฏ. (2557). **งานทะเบียนอำเภอเขาคิชฌกูฏ**. จันทบุรี: สำนักงานทะเบียนอำเภอเขาคิชฌกูฏ.
- สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2551). **แบบวัดคุณภาพชีวิตของคนทำงานในสถานประกอบการ**. เข้าถึงได้จาก:
[http:// www.qwlthai.com/introduce.php](http://www.qwlthai.com/introduce.php).
- สาวิตรี เมืองมุงคุณ. (2551). **คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินสูง**. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรัชย์ ปัดทองคำ. (2550). **คุณภาพชีวิตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- เสกสรร หีบแก้ว. (2554). **คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรรถพงษ์ อินทพงษ์. (2551). **การศึกษาคุณภาพชีวิตตามภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวไทยภูเขาตำบลวาริ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย**. การศึกษาอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาขารณสุขศาสตร์สิ่งแวดล้อม, สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อัมพร ไทยจำ. (2553). **คุณภาพชีวิตของเกษตรกร: กรณีศึกษาเกษตรกร ปลูกไม้ยูคาลิปตัสในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียง**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Alderfer, C. P. (1969). An empirical test of a new theory of human needs. **Organization Behavior and Human Performance**, (4), 75-142.
- Bruckhardt, C. A. S. (1982). Measurement of quality of life: Current State of the Art. **Arch Phys Med Rehabil**, 63, 56-59.
- Campbell, A. (1996). Subjective measures of well-being. **American Psychologist**, 31(1996), 117-124
- Dean, H. (1985). Chooseing multiples instrucment to measure the quality of life. **Oncology Nursing Forum**, 12(5), 98-100.
- Ferrell, R. B., Dow, K. H., Leigh, S., Ly, J., & Gulasekaram, P. (1995). Quality of life in long term cancer-survivors. **Oncology of Nursing Forum**, 22(6), 915-922.
- Flanagan, J. (1978). A research approach to improving our quality of life. **American Psychologist**, (3), 138-147.
- Liu, B. C. (1975). Quality of lift: Concept, measre and result. **The American Journal of Economics and Sociology**, 34(12), 12.
- UNESCO. (1978). Indicator of environmental quality of life. **Research and Papers in Social Science**, 38, 89-96.
- Werther, W. B., & Davis, K. (1982). **Personnel management and human resources**. Tokyo: McGraw-Hill.

- WHOQOL Group. (1994). The development of The World Health Organization quality of life assessment instrument. In J Orley, & W. Kuyken (Eds.), **Quality of life assessment: International perspectives.** (pp. 41-57). New York: Springer-Verlag.
- Zhan, L. (1992). Quality of life: Conceptual and measurement issues. **Journal of Advanced Nursing, 17(7), 795-800.**

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ
จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษา เรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี และนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน การตอบแบบสอบถามของท่านถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งจึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับไม่มีการเปิดเผยตัวบุคคล จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้ไปใช้ในงานวิจัยเท่านั้น

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดขีดเครื่องหมาย (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริง)

1. เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
2. อายุ

( ) 1. ต่ำกว่า 20 ปี	( ) 2. 21-30 ปี
( ) 3. 31-40 ปี	( ) 4. 41-50 ปี
( ) 5. 51-60 ปี	( ) 6. 61 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา

( ) 1. ต่ำกว่า หรือ ประถมศึกษา	( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
( ) 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	( ) 4. อนุปริญญา หรือ ปวศ.
( ) 5. ปริญญาตรีขึ้นไป	
4. รายได้ต่อปี

( ) 1. ต่ำกว่า 100,000 บาท	( ) 2. 100,000-150,000 บาท
( ) 3. 150,001-200,000 บาท	( ) 4. 200,001-250,000 บาท
( ) 5. 250,001-300,000 บาท	( ) 6. 300,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
(โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง)

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
ความปกติสุขด้านร่างกายและองค์ประกอบใน การดำเนินชีวิต				
1. พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านมีกว้างขวาง เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนสมาชิก				
2. ท่านรับประทานอาหารเช้าครบ 5 หมู่ทุกมื้อ				
3. ท่านมีความรู้สึกลดลงเกี่ยวกับการทำงานทั้งใน ตอนกลางวันและตอนกลางคืน				
4. ฐานะทางการเงินของครอบครัวท่านมีรายรับ มากกว่ารายจ่าย				
สัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น				
5. ท่านมีสัมพันธ์ภาพกับคู่สมรสหรือคู่รัก				
6. เมื่อมีเวลาว่าง ท่านไปเที่ยวกับครอบครัวอยู่ เสมอ				
7. เมื่อเกิดปัญหา บุคคลในครอบครัวของท่านมี ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน				
8. ท่านมีเพื่อนสนิท และมีการทำกิจกรรม ร่วมกันของคนในชุมชน				
กิจกรรมทางสังคม				
9. ท่านให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมทั้ง เด็กและผู้ใหญ่อยู่เสมอ				
10. ท่านไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งทุกครั้ง				
11. ท่านยึดหลักปฏิบัติธรรมทางศาสนาเป็น เครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ				

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวตำบลคลองพลู เภอเขาคิชฌกูฏ ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
การพัฒนาตนเองและมีความสมหวังในการ ทำงาน				
12. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของคนในชุมชน เช่น การเข้าร่วมโครงการ อ ส ม, กิจกรรมการปลูกป่า เป็นต้น				
13. เมื่อท่านเกิดปัญหา ท่านมีสติปัญญา และ สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้				
14. ท่านมีความสามารถในการตัดสินใจการ วางแผนกิจกรรมในชีวิต และบทบาทของตนเองได้				
15. ท่านมีความพึงพอใจในการทำอาชีพ เกษตรกร และสามารถใช้ความสามารถที่มีอยู่ เรียนรู้ จดจำและปฏิบัติงานให้ประสบ ความสำเร็จได้				
16. ท่านมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ในการออกแบบงานที่ท่านทำอยู่เสมอ				
การมีนันทนาการ				
17. ท่านมีความสุขสนุกสนานทั้งที่บ้านหรือ ที่อื่น ๆ และได้พบปะกับบุคคลใหม่ๆอยู่เสมอ				
18. ท่านได้เข้าร่วมงานปาร์ตี้หรืองานสังคมอื่นๆ เป็นประจำ				
19. ท่านได้รับสิ่งบันเทิง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์หรือดูกีฬาอยู่ เสมอ				
20. ท่านมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจโดยตนเองเป็น ผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นกีฬา การล่าสัตว์ การเล่น เรือ การเดินป่า และการท่องเที่ยวต่าง ๆ				

“ ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม”